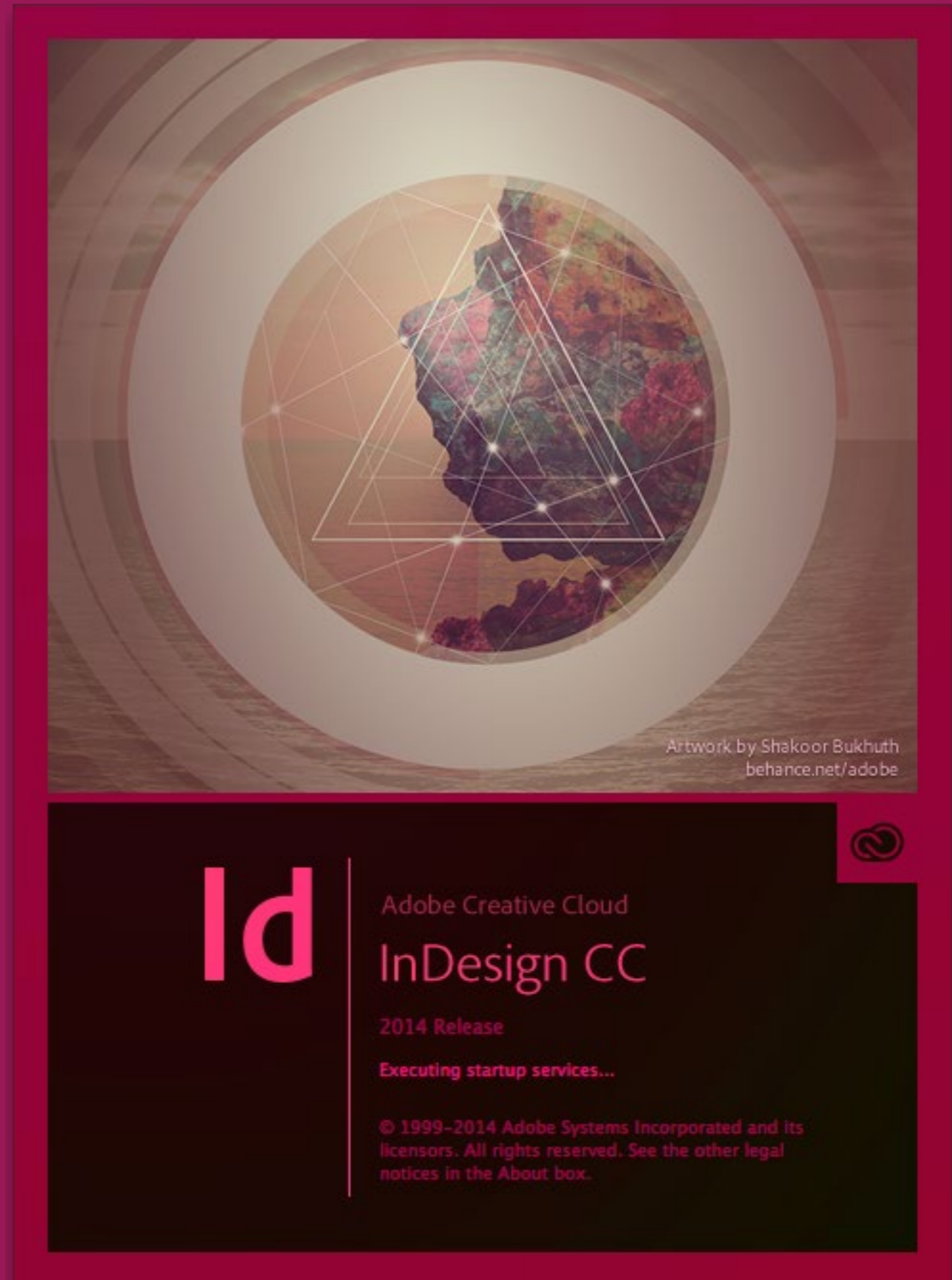

InDesign CC

kappale-,
kirjain-, objekti-
ja taulukkotyyliohjeita

Hartti Lehtimäki 2014

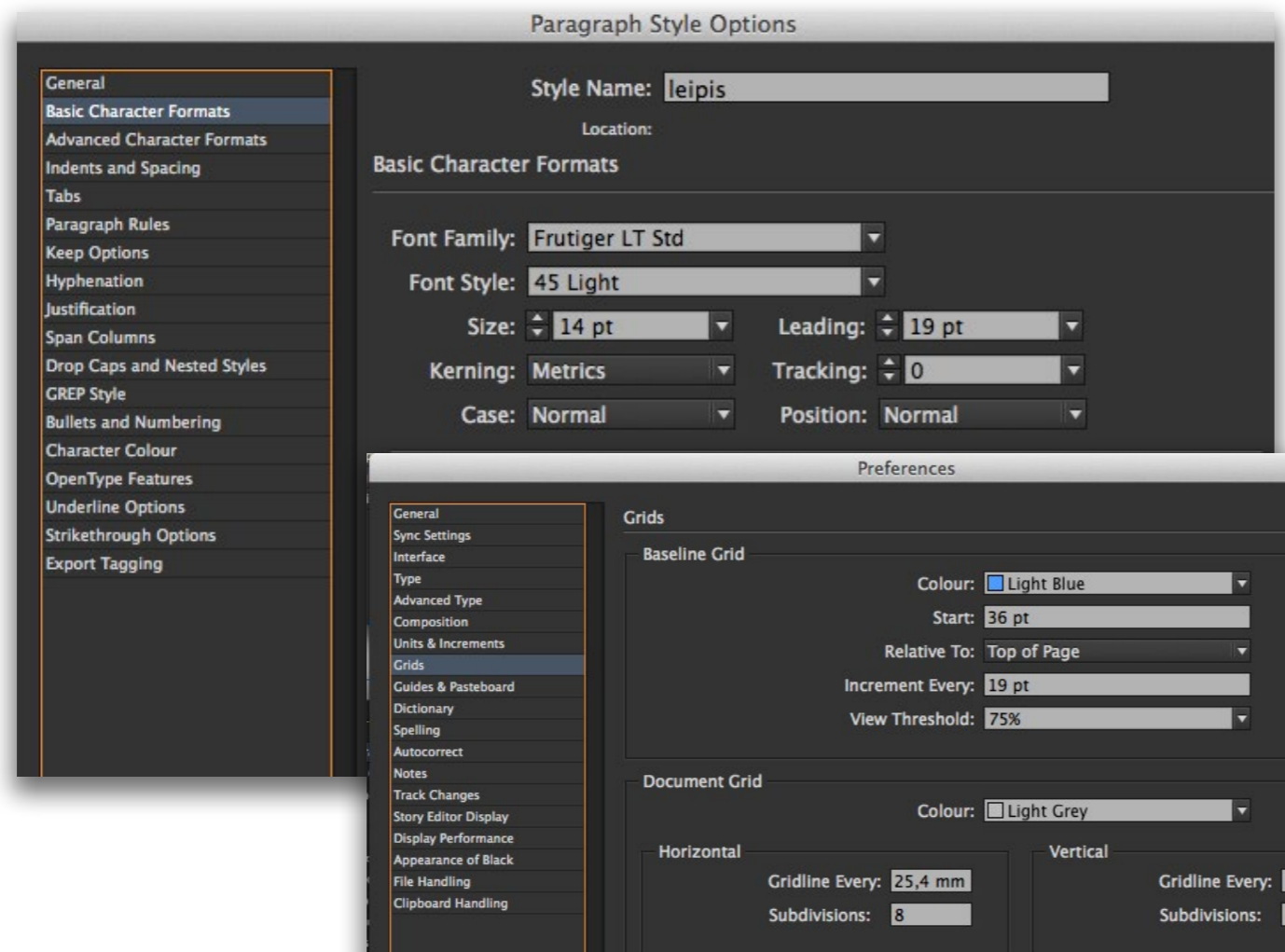
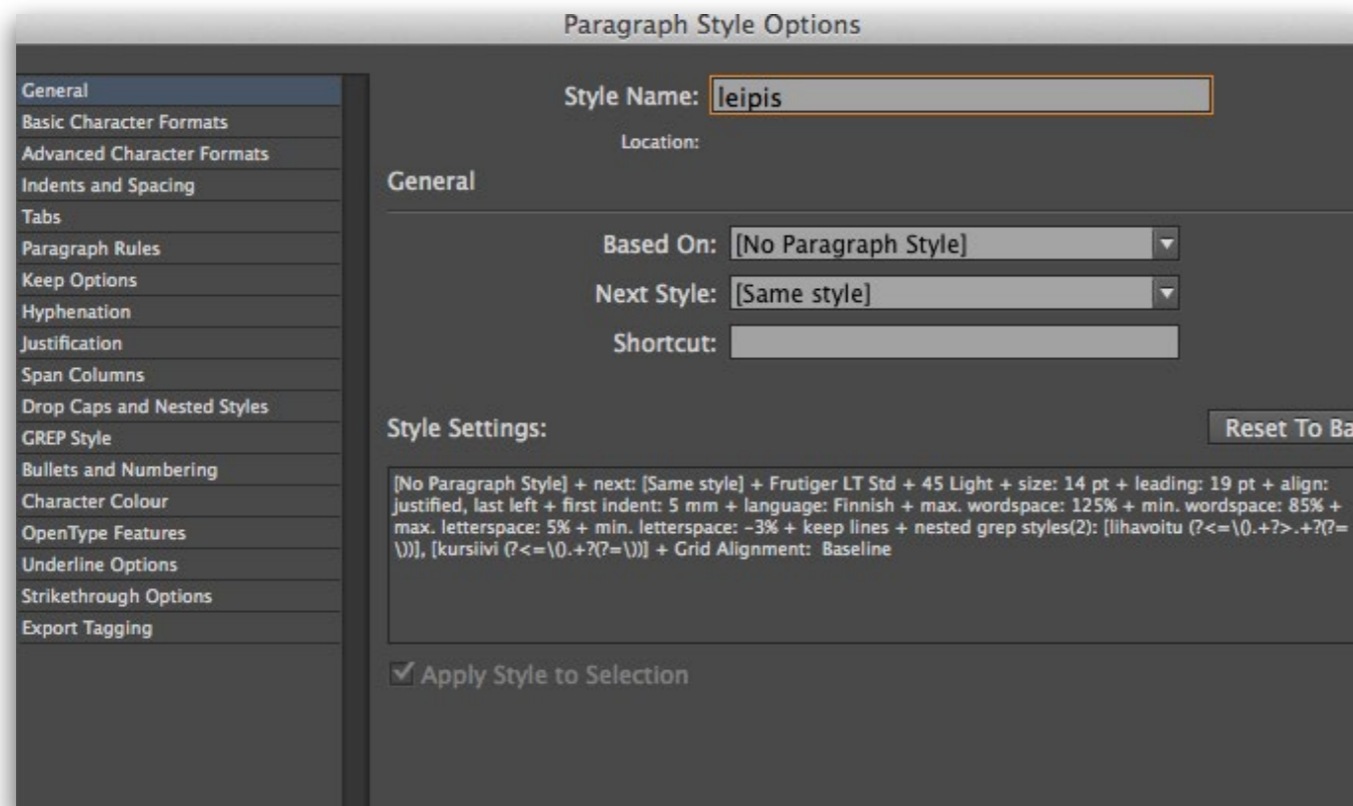
InDesign CC
kappale-, kirjain-, objekti- ja taulukkotyyliohjeita

InDesign CC
kappale-, kirjain-, objekti- ja taulukkotyyliohjeita

InDesign CC
kappale-, kirjain-, objekti- ja taulukkotyyliohjeita

Sisälllys

Leipis	4
Anfangi	8
Väliotsikko	9
Split & Span	12
Sisennys	14
Rivityyli	16
GREP	17
OpenType	18
Objektityylit	20
Viimeistely	22
Taulukkotyyli	23

Leipis

Leipäteksti on ns perustyyli, joka yleensä tehdään ensimmäiseksi (*leipis*). Sen avulla voidaan määritellä muita tyyliä ja sen avulla määritetään peruslinja (*ri-virekisteri*).

Ohje:

1. Tee uusi tyyli: (*Paragraph Styles*>*Create new style*)
2. Kaksoisnapsauta tyylin nimeä ja viereisen kuvan mukainen ikkuna avautuu. (*General*) Anna tyyliille nimi: tässä esimerkissä leipis.
3. **Based On** -kohdassa voidaan laittaa kuvassa näkyvä **Basic Paragraph** tai **No Paragraph**, koska tämä on ensimmäinen tyyli.
4. **Next Style:** -kohtaan tässä tapauksessa **Same style**, koska yleensä teksti jatkuu jonkin matkaa samanalaisena. Mutta esim väliotsikossa voidaan laittaa vaikka ekaleipis, koska väliotsikon jälkeen halutaan näin. **InDesign** pyrkii hoitamaan automaattisesti seuraavan tyylin valinnan tekstiä lisättäessä.

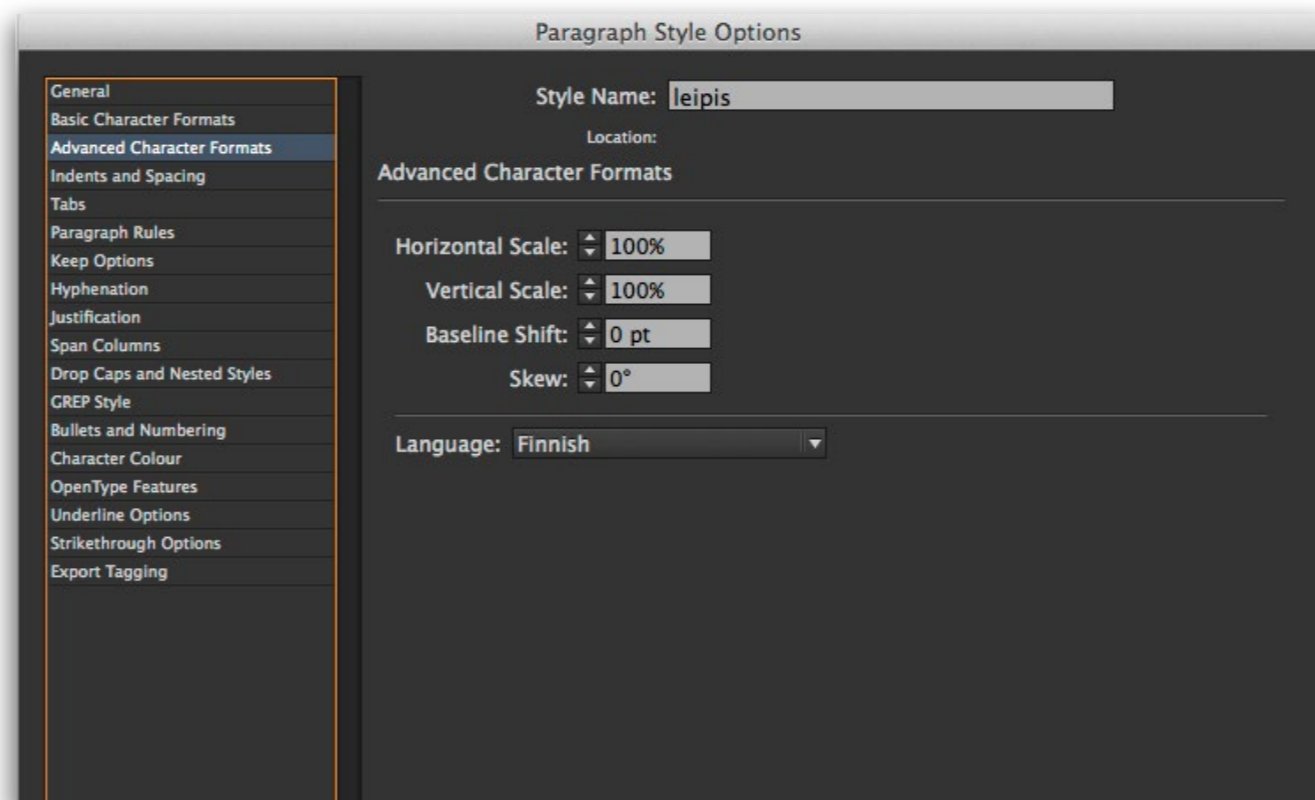
Basic Character Formats on valikko, jossa määritellään haluttu kirjaintyyppi, sen pistekoko ja riviväli.

Leipätekstin riviväli toimii myös peruslinjan (*Baseline Grid*) perusmittana. Sen avulla saadaan pidettyä vierekkäisten palstojen rivit samalla peruslinjalla. Viereisen kuvan mukainen esimerkki on tyyppinen sanoma- ja aikakauslehden leipätekstiasetus.

Peruslinja määritellään (*Preferences* >*Grids*> *Increments every*) -kentässä. Siihen kirjoitetaan sama pistekoko kuin viereisen kuvan riviväli (*Leading*)

Viereisen valikon tärkein valikko on kielen valinta. Se ohjaa oikaisulukua ja tavutusta valitun kielen mukaisesti.

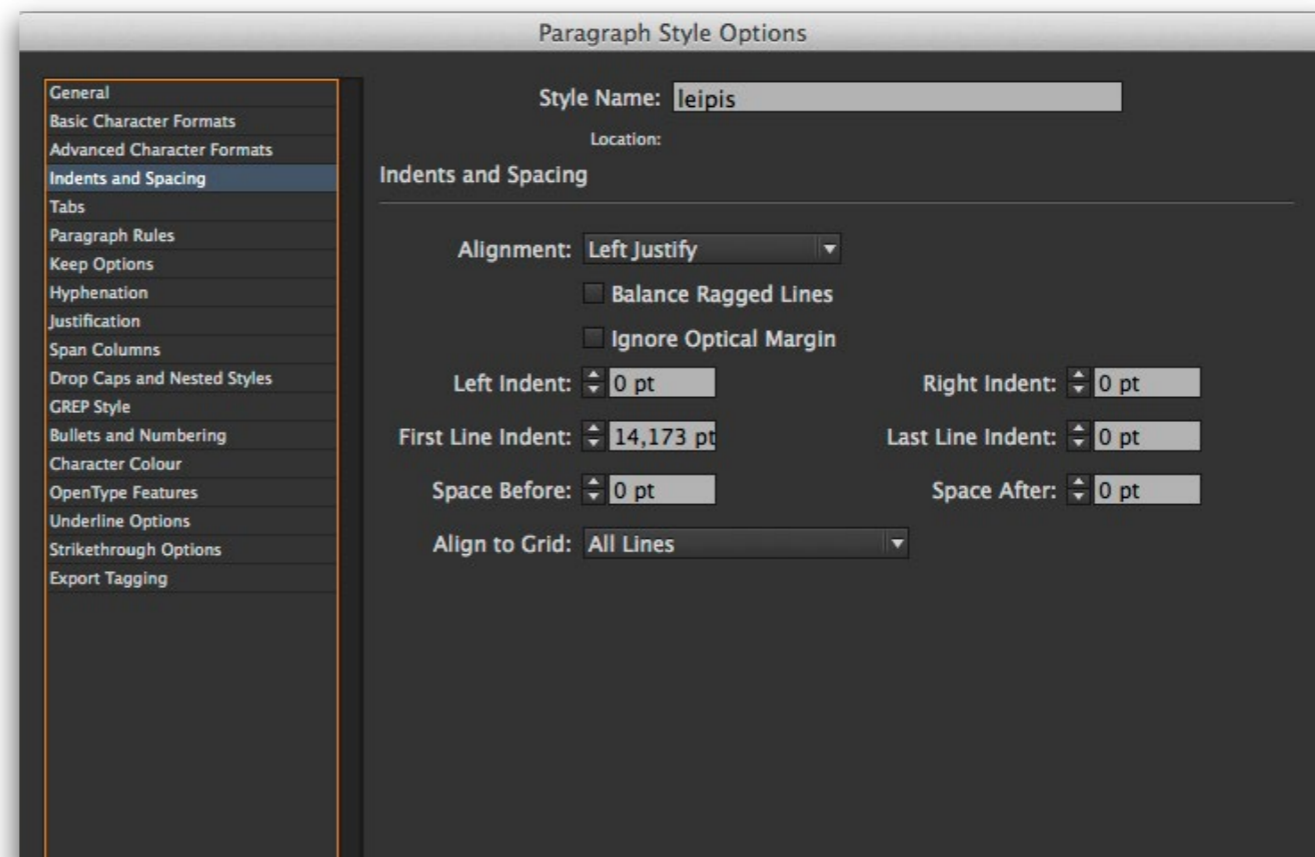
Muihin asetuksiin ei juurikaan ole syytä koskea, niillä muotoillaan fonttia sähköisesti eikä se ole koskaan suotavaa.

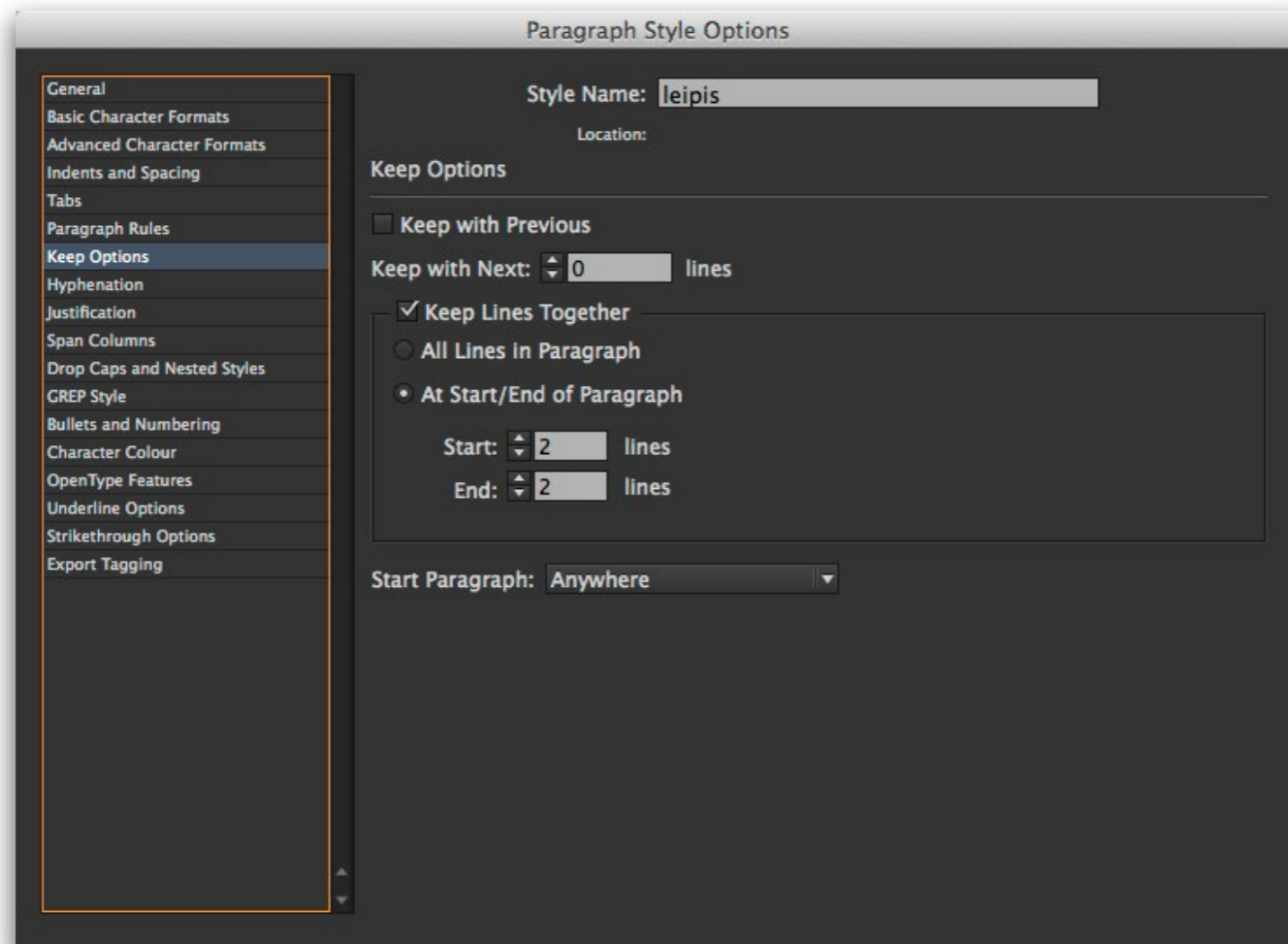

Indents and Spacing- valikossa määritellään mm. kappaleiden välit, ensirivin sisennys ja peruslinjaan kiinnitys.

1. **Alignment**-valikosta valitaan tapa, jolla teksti asetuu palstaan. **Left Justify** tarkoittaa, että palstan molemmat reunat on tasattu ja viimeinen rivi tasaantuu vasemmalle.
2. **Left Indent** ja **Right Indent** sisentävät tekstiä palstan tai tekstilaatikon reunoista
3. **First Line Indent** on normaali **ensirivin** sisennys, tässä esimerkissä **5 mm**.
4. **Space Before ja After** -valinnoilla tehdään välit kappaleiden ylä- ja alapuolelle. (*ei yleensä käytetä perusleipätekstissä, sen sijaan lähes aina väliotsikoissa*)

Align to Grid (All Lines) sitoo kaikki rivit **perusviivaan**.

Orpo- ja leskirivinohjaus

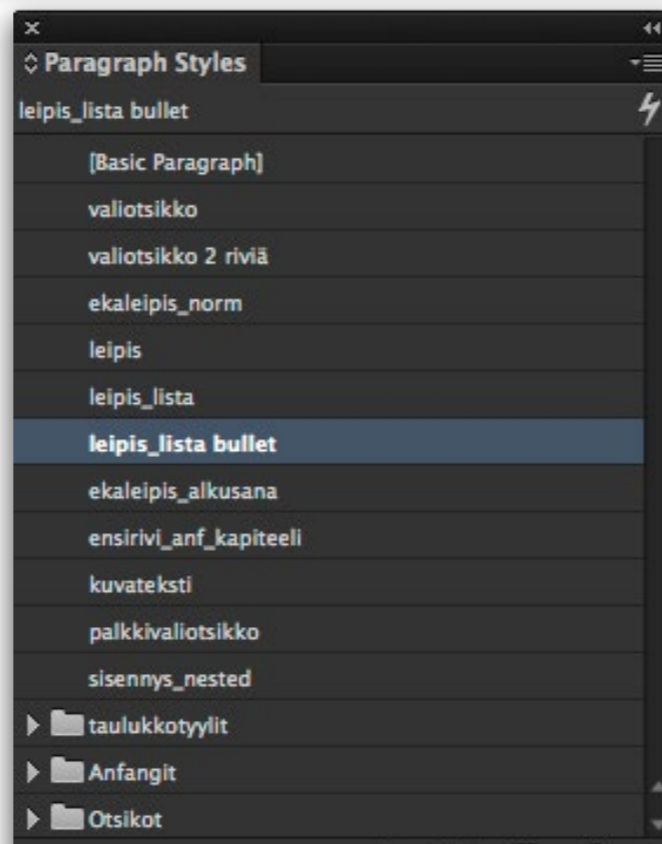
Palstan alkuun jäävää yhtä kappaleen viimeistä riviä kutsutaan leskiriviksi ja kappaleen ensimmäistä riviä, joka jää yksin palstan loppuun, kutsutaan orporiviksi.

Keep Options- valikossa määritellään niisanottujen leski- ja orporivien määrä palstan lopussa ja seuraavan palstan alussa. Kuvan mukaisen asetus, **2** riviä kummassakin, tuottaa hyvän lopputuloksen. Jos rivejä määritellään enemmän, juoksevan tekstin hallinta vaikeutuu.

Keep Lines Together – määrittää yhteen sidottujen kappaleen ensimmäisten ja viimeisten rivien määrän. Suositus on kaksi riviä.

All Lines in Paragraph – määrittää kappaleen kaikkien rivien pysymisen samalla palstalla.

At Start/End of Paragraph – määrää motanko riviä sidotaan pysymään palstan alussa tai lopussa yhdessä

Tyylien tekeminen voi jatkua niin, että leipätekstistä tehdään kopioita, niihin tarvittavat muutokset ja nimeämällä ne uudelleen esimerkiksi käyttötarkoituksen mukaan:

- **ekaleipis**, väliotsikon jälkeinen kappale, josta poistetaan ensirivin sisennys **Indents and Spacing-** valikosta
- **anfangi** on tyyli, jossa kappaleen ensimmäinen kirjain on vaikkapa 3 rivin korkuinen.
- **alkusana_kaksi -tyyli** on väliotsikon ja ekaleipiksen yhdistelmä, jossa pari ensimmäistä sanaa on **merkityylin** avulla korostettu.

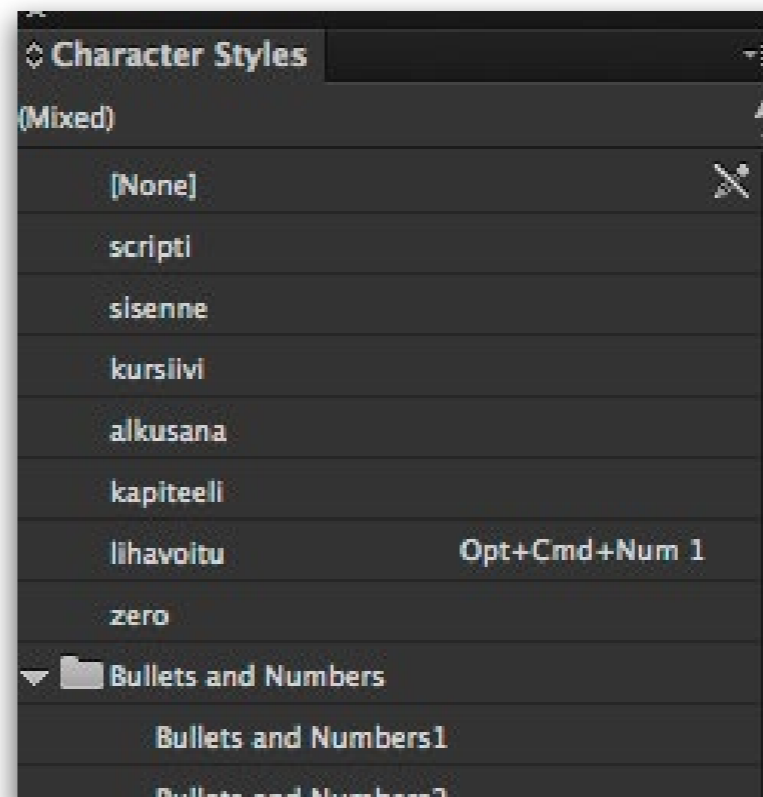
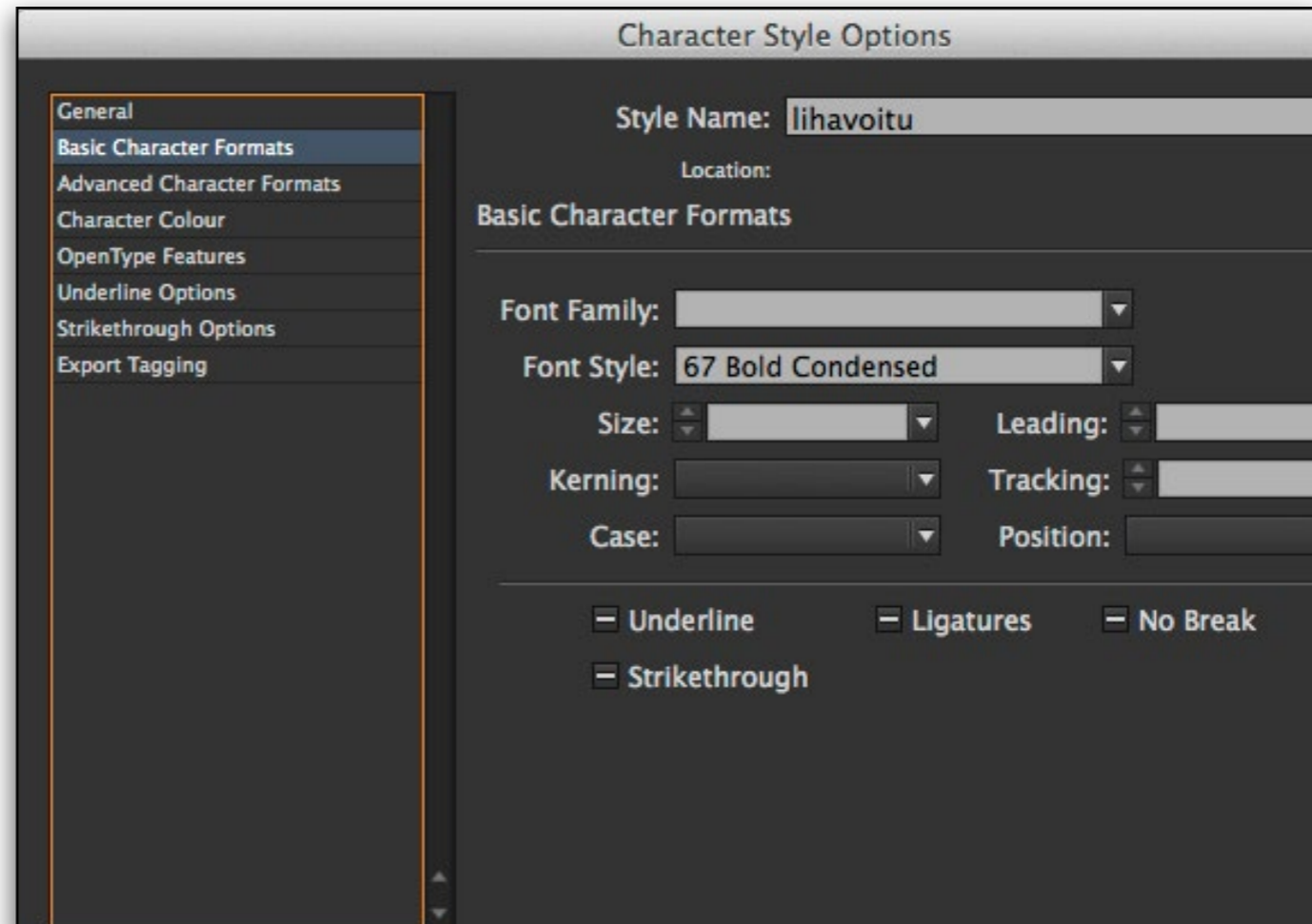
Merkkityylejä käytetään kappaletyyliin sisällä. Esimerkiksi henkilöiden nimet tms voidaan lihavoittaa tekemällä kuvan mukainen asetus.

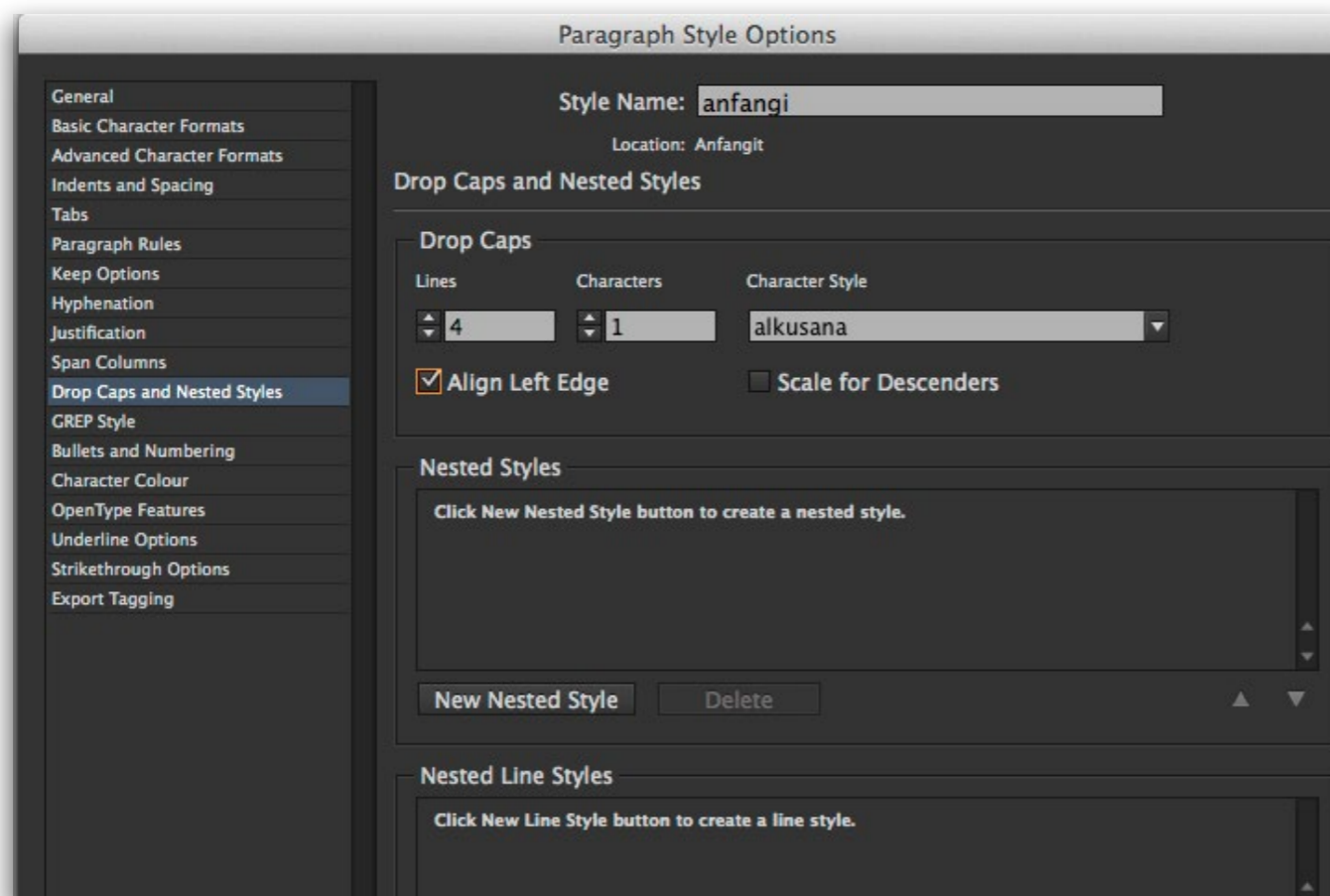
Character Styles>New... ja kaksoisnapsautetaan uuden tyylin nimeä paletissa. Annetaan tyylille kuvaava nimi, tässä annettu **"lihavoitu"** ja **Font Style** -kohtaan valitaan **"Bold"**

(Huom! Viereisessä kuvassa on valittu Font Style-kohtaan leikkaus, joka esiintyy kyseisen kappaletyylin perheessä.)

Mitään muita asetuksia ei tarvitse tehdä. Tätä merkityyliä voidaan käyttää kaikenlaisten kappaletyyliin kanssa. Fontti ja pistekoko pysyvät kappaletyylin mukaisena. Jossain kirjaintyypeissä eri leikkaukset on nimetty eri tavalla ja se saattaa vaatia merkityylimäärittelyssä tyylin sisältämän leikkauksen valitsemista Font Family -kohtaan Esim. Frutigerin Bold = **65 Bold**.

Merkkityyliin voi valita myös fontin, jos sen halutaan olevan erilainen kuin leipäteksti -kappaletyylissä. Leipätekstityylin kopioon voidaan tehdä väliotsikko korvaamaan erilainen alku, kaksi tai kolme sanaa (*sisäinen kappaletyyli*).

Anfangi

Anfangi on perinteinen tapa aloittaa ensimmäinen kappale. **Anfangi** -kappaletyyli tehdään kopiomalla ekaleipis ja kohdassa **Drop Caps and Nested Styles** määritellään asetukset. **Drop Caps**-kohdassa annetaan kirjaimen korkeus **Lines**-kohdassa (*rivien määrä*) ja montako kirjainta asetus koskee. Yksi on perinteisen anfangin määrä.

Anfangi voidaan tehdä erilaisella fontilla kuin sen isäntätyyli ja silloin käytetään valmiiksi tehtyä **merkkityyliä**.

Jos anfangin merkkityylinä käytetään suoralinjaista fonttia (*esim. Arial Black*) tai muuta groteskia, laitetaan rasti **Align Left Edge**-kohtaan. Silloin kirjain asettuu palstalinjaan kiinni, muussa tapauksessa se jää hieman sisennetyksi.

*J*os taas anfangin merkkityylinä on jokin skripti (*esim. Bickham*), silloin rastitaan kohta **Scale for Descenders**. Kirjain skaalautuu sille varattuun tilaa, eikä mene muun tekstin päälle. Jos taas anfangin merkkityylinä on jokin skripti (*esim. Bickham*), silloin rastitaan kohta **Scale for Descenders**. Kirjain skaalautuu sille varattuun tilaa, eikä mene muun tekstin päälle.

Väliotsikko

Hyvän ladontaperinteen mukaan on väliotsikko lähempänä alkavaa kappaletta kuin lopettavaa. Mittana käytetään ilmatilaa, joka jää väliotsikon ylä- ja alapuolelle. Yleisin määritelmä on, että yläpuolelle jätetään **2/3** kokonaistilasta ja väliotsikon alapuolelle **1/3**. Tila on riippuvainen väliotsikon kirjaintyyppin x-korkeudesta ja sitä voi säätää tapauskohtaisesti.

Rivirekisteri

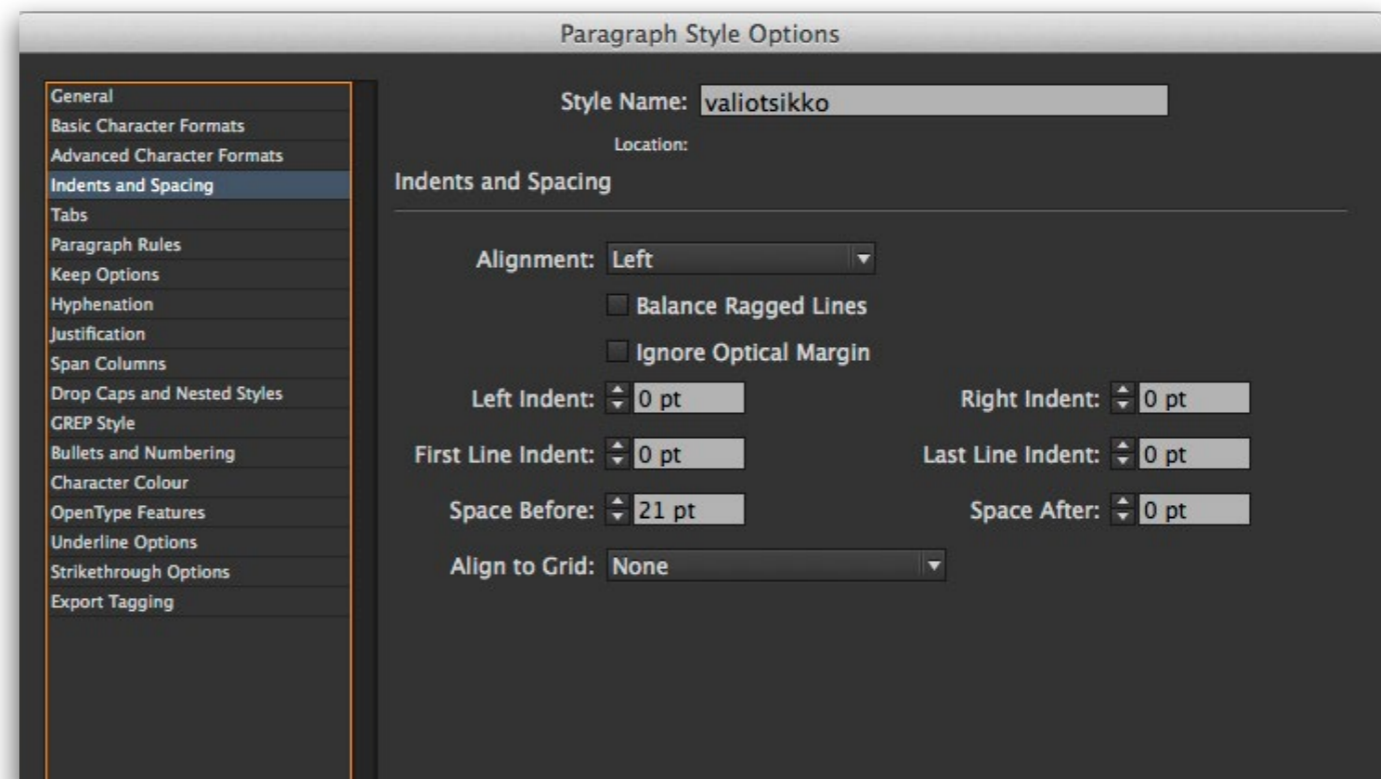
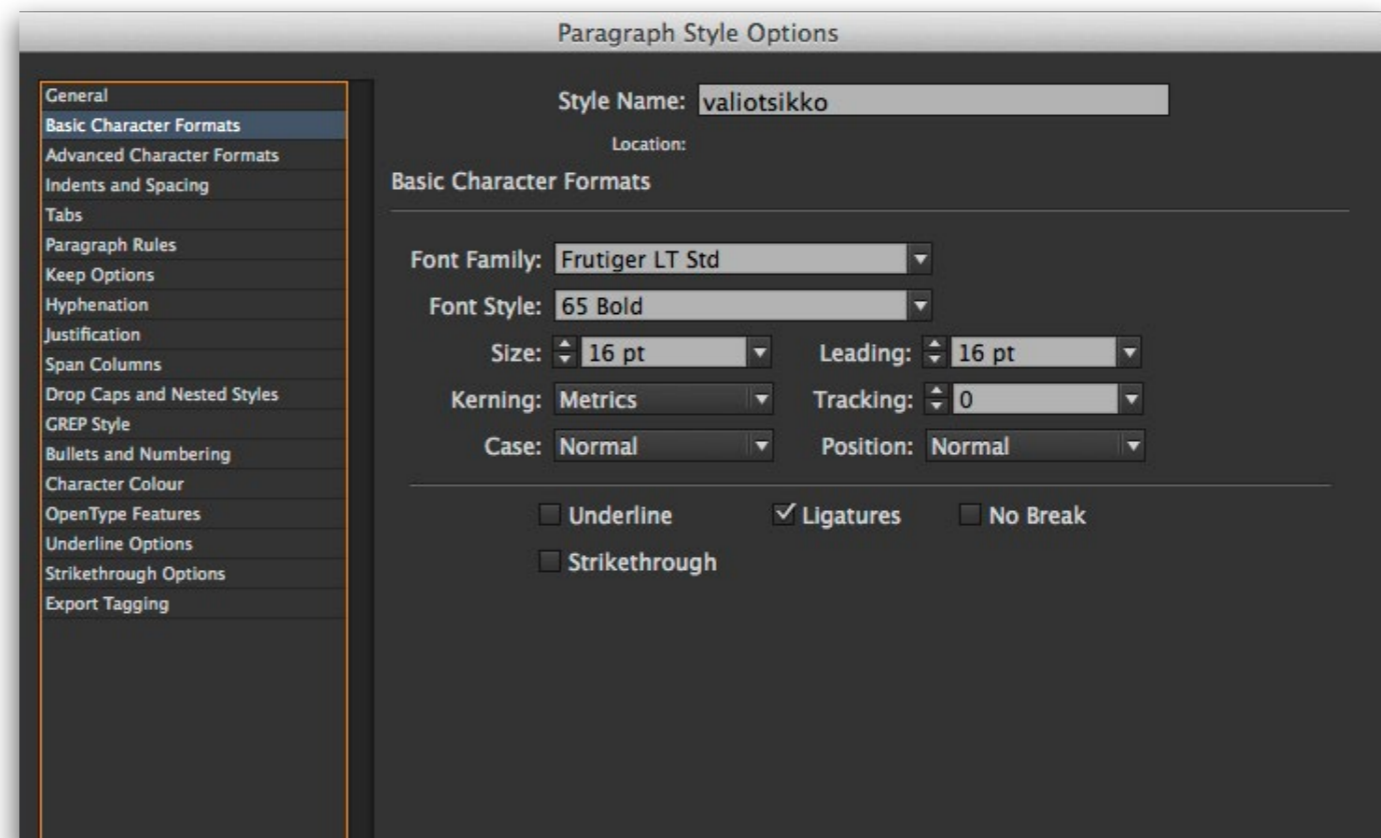
Väliotsikkoa ei koskaan sidota rivirekisteriin, vaan se jätetään kellumaan. On helpompi säätää ylä- ja alapuolisia välejä, kun väliotsikkoa voi liikutella vapaasti.

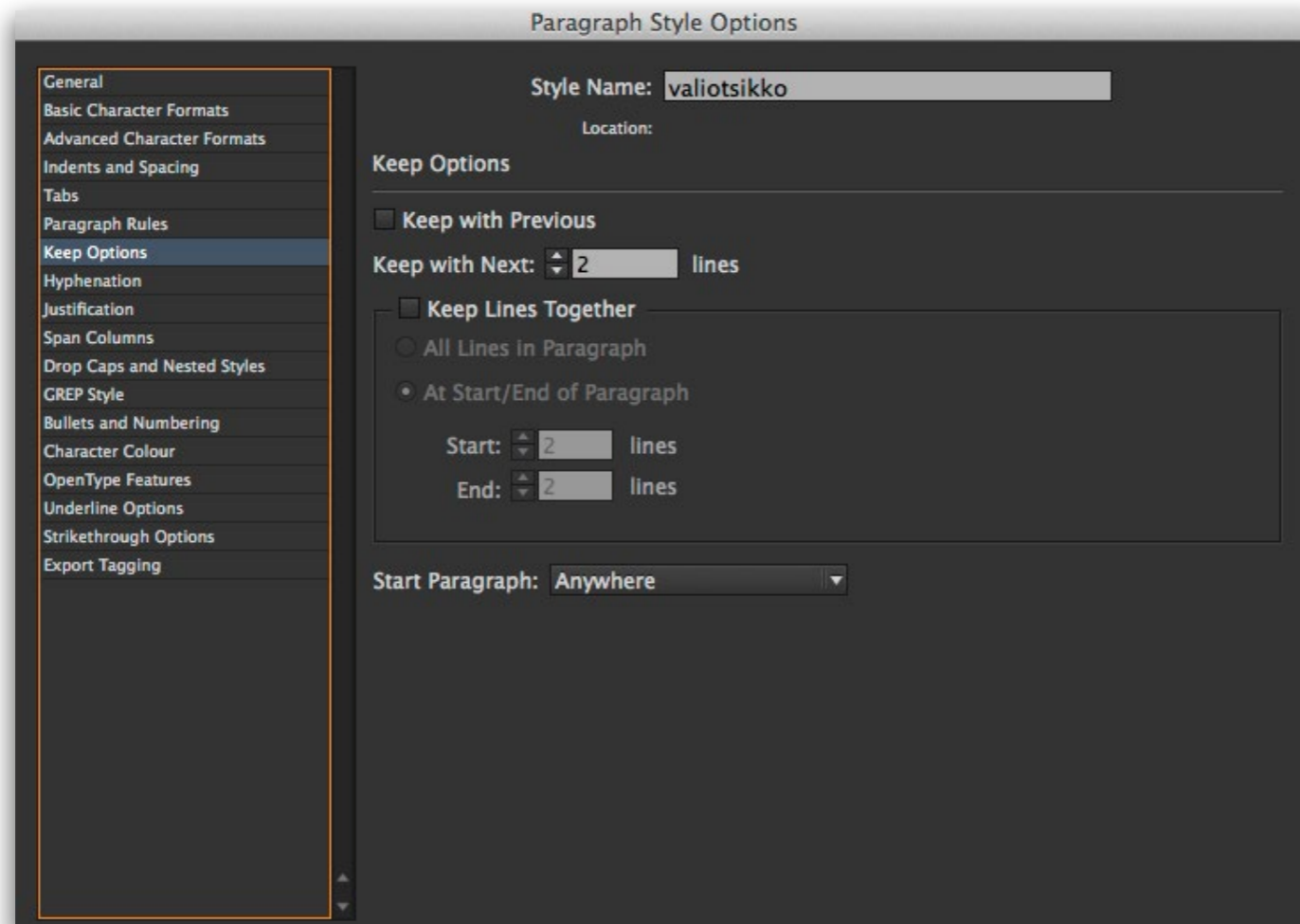
Tilan laskeminen

Väliotsikon vaatiman tilan sekä sekä välien laskeminen perustuu perusviivaan eli rivirekisteriin, joka tuli tutuksi leipätekstin ja sen johdannaisten yhteydessä.

Esimerkki: väliotsikko on **16/16** pt (*ylempi kuva*).

- kohdassa **Indents and Spacing** määrätään ylä- ja alapuoliset välit. Näistä tärkeämpi on yläpuolen väli.
- väliotsikolle jätetään kaksi leipätekstin riviväliä tilaa eli $2 \times 19 \text{ pt} = 38 \text{ pt}$.
- summasta vähennetään väliotsikon riviväli eli 16 pt, jolloin jaettavaksi tilaksi jää 22 pt ylä- ja alapuolelle.
- yläpuolelle, **Space Before**, jätetään siis 2/3 ja alapuolelle, **Space After**, loput.
- Esimerkiksi tässä tapauksessa 21/0. Yläpuolen lukua muuttamalla väliä voidaan säädellä ja alapuolen tilan voi jättää vaikka määrittelemättä. On kuitenkin muistettava, että näiden lukujen summa ei saa ylittää käytettäväksi olevan tilan määrää, tässä tapauksessa 22 pistettä.

Keep Options.

Keep Options-kohdaan laitetaan haluttu rivien määrä, jotka sidotaan väliotsikkoon – **Keep with Next:**

- tässä tapauksessa on laitettu 2 riviä varmistamaan, että väliotsikko ei jää yksikseen edellisen palstan loppuun roikkumaan.
- maksimi rivimäärä tässä ruudussa on 5, mutta kahdellakin jo pärjää.

Muita väliotsikoita

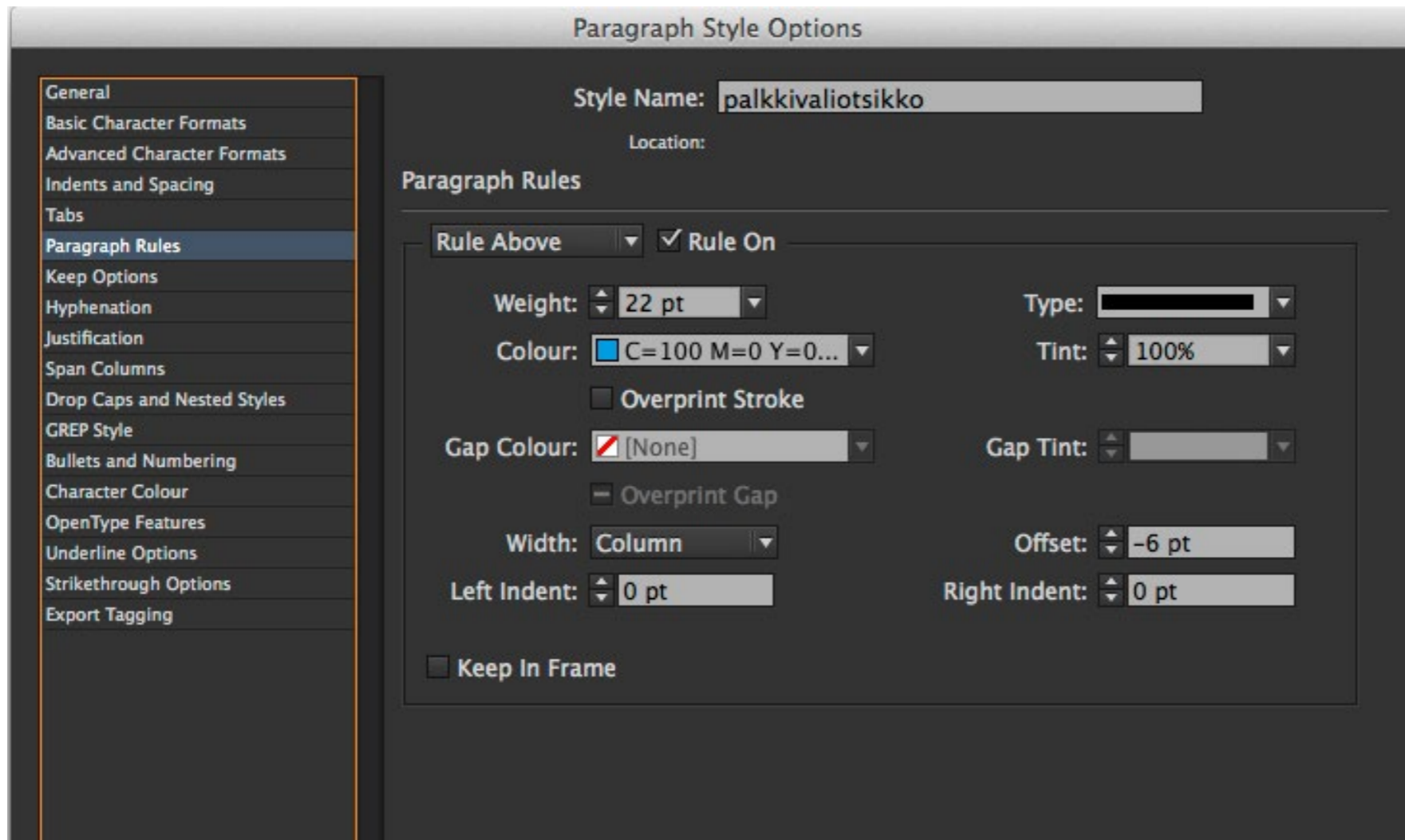
Väliotsikon alle voi laittaa esimerkiksi palkin, joka tehdään kappaleviivojen, **Paragraph Rules** -kohdan avulla.

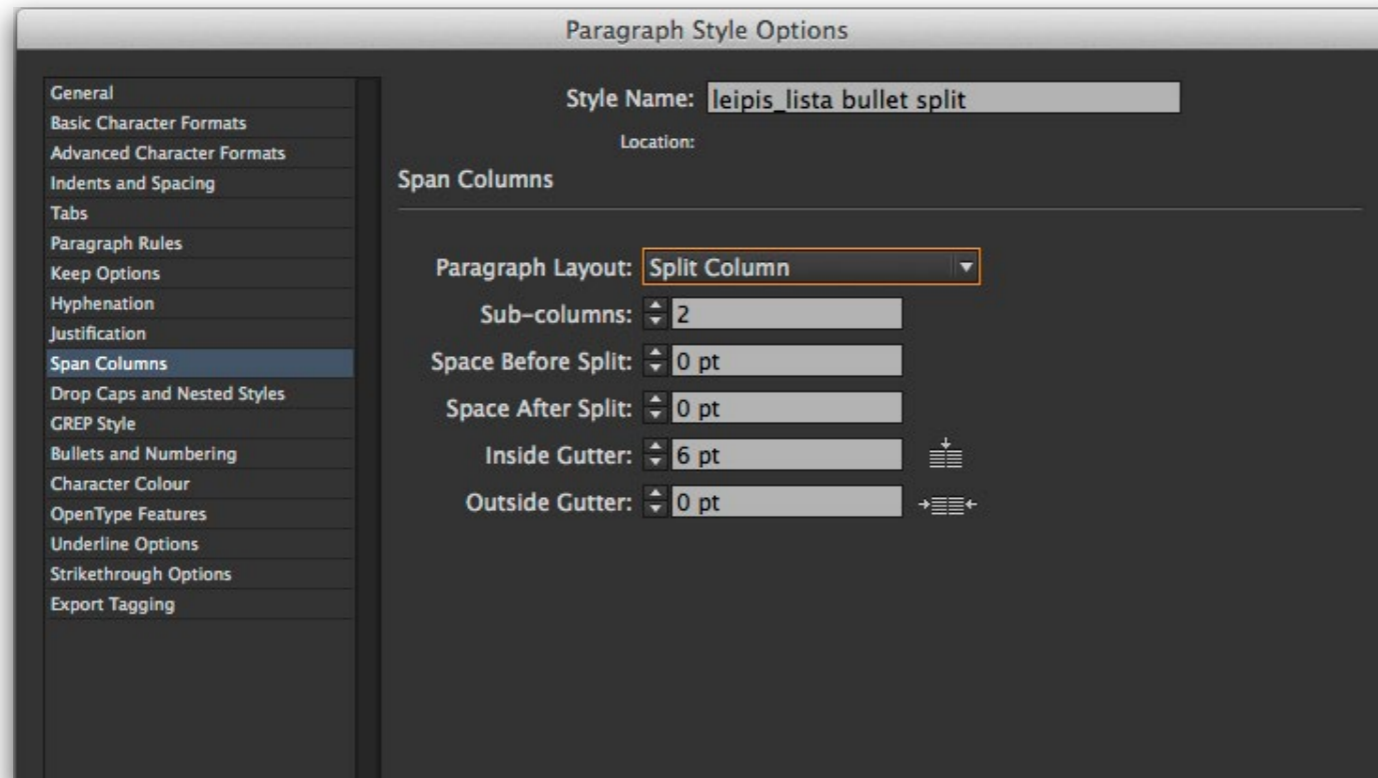
Tässä tapauksessa tehtiin väliotsikosta kopio, muutettiin nimi ja tehtiin muutoksia vain kolmeen kohtaan.

Ensin tehtiin palkki alla olevan kuvan mukaisesti, **22 pt:n** viiva, määrättiin väriksi cyan **100 %**. Sitten siirrettiin viivaa alaspäin Offset-komennolla. Koska viivan paksuus oli **22 pt** ja tekstin koko **16 pt**, sopiva alaspäin siirto oli **-6 pt (-2,117 mm)** eli näiden lukujen erotus. Palstaan määritettiin yhden

mm sisennykset molempiin reunoihin varmistamaan, ettei teksti mene koskaan liian lähelle reunoja.

Lopuksi määrättiin Alignment- kohdassa palstaan sovitukseksi Centre. Siinä olisi voinut käyttää myös pientä ensirivin sisennystä, jotta vasempaan reunaan olisi jäänyt ilmaa.

- rivi 1
- rivi 2
- rivi 3
- rivi 4
- rivi 5
- rivi 6
- rivi 7
- rivi8
- rivi 9
- rivi 10

Sed molorporry quae vellori oreped maximil ibusdanime mod quunt ut molorer eniendusam faccupt atisque vid moluptatio quos dolor sequia inieniandit quamendem quo vent deserum nus vendis dolorit ionsed quibus provitatur alia culpa susam, arcidunt qui berum idictur ad molorum

Split & Span

Split

InDesign osaa sovittaa tekstiä palstalle. Joskus tekstissä voi olla osioita, joita pitää tiivistää tilan säästämiseksi. Tyypillisiä ovat yhden rivin luettelot.

Esimerkkitapauksessa kohdassa **Span Columns** valitaan **Split Column** ja valitaan alipalstojen määrä. Juoksutusta voi säätää varsin monipuolisesti.

Esimerkissä on tehty kopio luettelotyylistä ja siihen tarvittavat lisäykset.

Span

InDesign osaa myös levittää tekstikappaleita useammalle palstalle. Tämä ominaisuus toimii parhaiten tekstilaatikossa, johon on määritelty useampi palsta. Tekstilaatikon määrittely tehdään **Object>Text Frame Options...** -kohdassa.

Oheinen esimerkkiteksti on muotoiltu levittämällä otsikko koko tekstilaatikon leveydelle (**Span Columns>All**)

Otsikon voi jakaa kolmelle palstalle

Ingressi jaetaan kahdelle palstalle ulkoasun elävöittämiseksi ja selkeyden lisäämiseksi. Tekstin juoksutuksessa on hyvä yrittää löytää sopiva rytmi eri osioiden välille ja näin saada aikaan parempaa luettavuutta. Mitä hyötyä on tekstistä, jos sitä on vaikea lukea ja vaikea hahmottaa? Sitä voi jokainen pohtia tykönään.

Arcid mil es molupit est laborum facea volori coribus es iducid quiant, comnihil magnamus sinvelles re nulparum fugitin remporepel est re nis aut pa siti ut moluptati opta denis as sam ipid ut faccus qui volorit atenis sam quodi bercium quid mo dit doluptae verum quas dus ername venem que peliqui comnimi, simusamet offic temque delles.

Väliotsikko

Sit velentior ab id expla volorer untiaand itatibus si dist latemol uptatende quo magnam fugitia sunt que omniatur sum autatentiis magnatibus, ut qui ut quaspidus perio tem fugitaq uamusa ment ate volor aut elit quassi ullestis invero tem. Ita que num res eatas repudis explia veliquaes ea quae cullupta pore prat rehendus dolorum eum iur accae sim fugia veliamenda dolores aut fuga.

Nam quiam aliquam, ut aut rest quibus alis magnat que cupatio quae minus sapis volore oc cus utatur? Ossin nisciis quiscip icitat alia con seque everchil eatiis sitatur sam eliscim aiorum, nosa que core, omnia ipsam eos nitatii squat.

Sincid quo maior raest, sitatem volupid esto ex estenima dolo blabo. Facepernatem archicid quos destrum quo inum nusa consequam, inc tur? Xerum quibus id molor a vid quatur sum unt autempero berro es enis.

Accus, core et dolecto rehent onsequi rent rescia con enimil ipsam, es sequam, quid modi caecturi solest liti dolest, ventint, cum cumquam elignihitis unt acerat earciaectis doluptatios et aliatatem il is volorum fugitib eatenda invero et, tetur acest, si ut pores dios cus maio et remporio qui dolenit aut ide ped magnimo luptatiam sin ctus accullaut quibeariam, audam, simagniento officiatu dolupta sequunt iatus.

Väliotsikko

As repelique inis et eos et occatusanda num quam, tecatur, volorum estotaquatem quietem quis et fugiti cus aliatendis dolore maio. Ovidus.

Borepero ilibus soluptas moluptin con nus sapiet aditat ex endiosa pernat is eatiorpos sus ma sendus se liquatur re debita volorum nim lam

sum et alicium non nis alit, quae asped ut od quia velitati te entis et, solecus dolor sequam vendenienim et et et, sint.

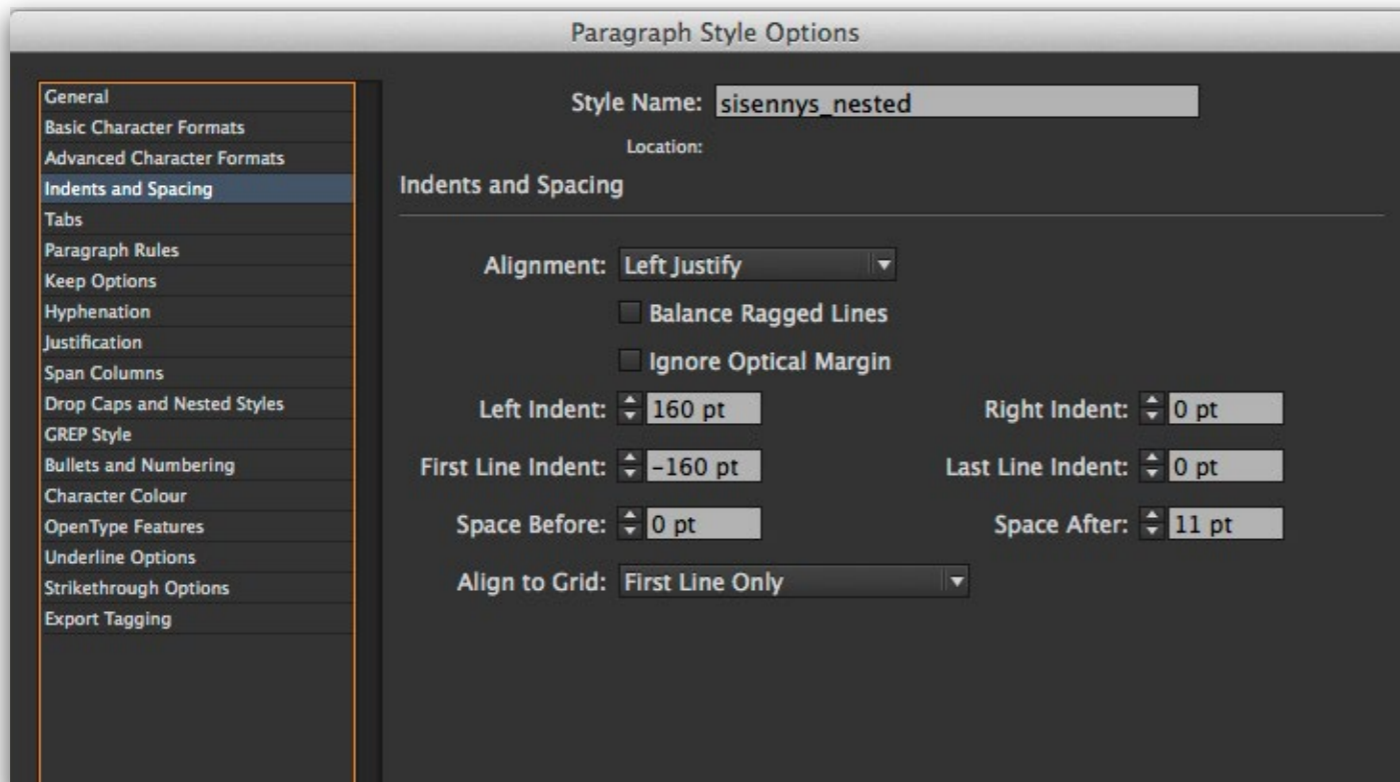
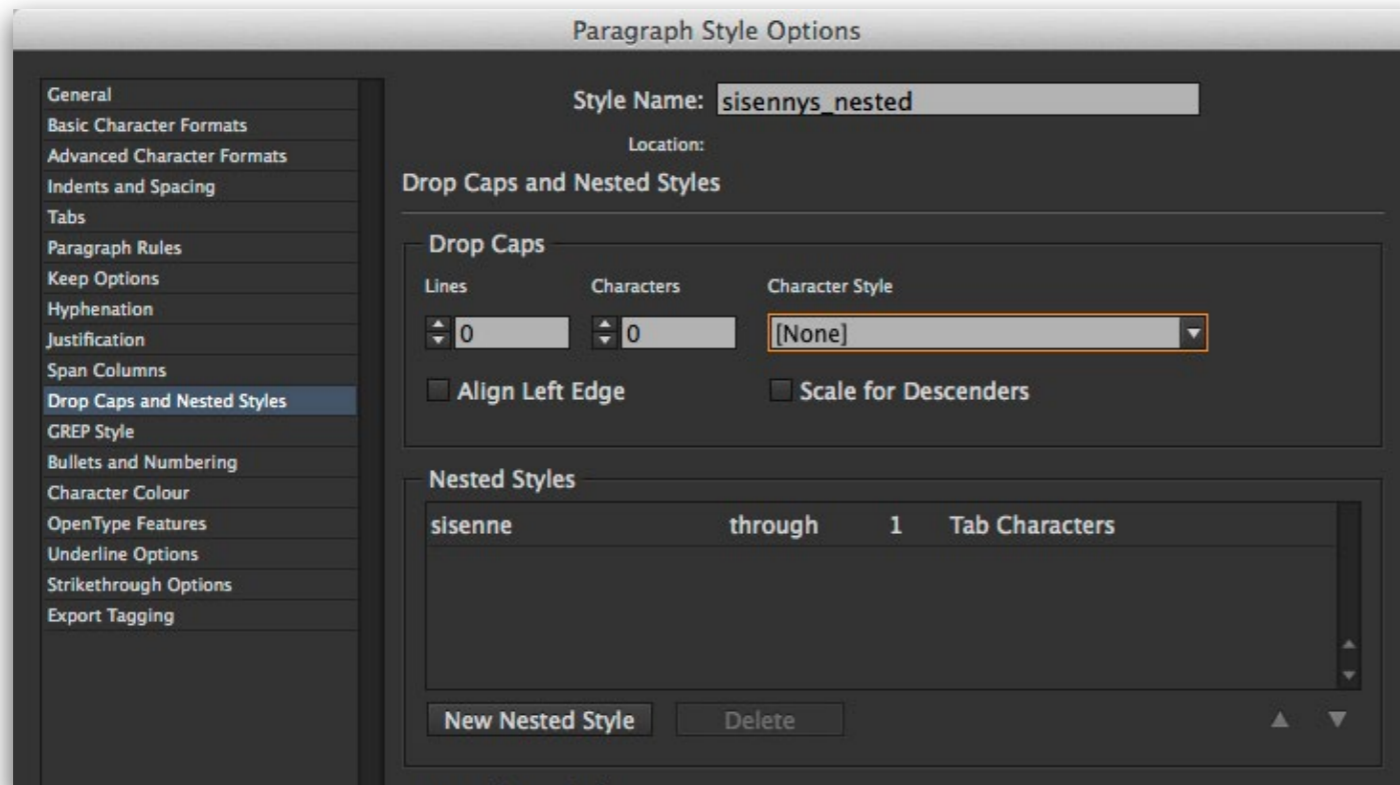
Bis asimporemos aut es et as re re idi idebitemo iliquasint antor reperatur? Hentibusam quatur suntionse dolupit qui berum que dolupta quas aut que ipit quundem que doluptae. Itatem ium eatiosam, ium endebitatem recumet omni dit laborundit min comnihil iur reiciis digentias et a del eostiis repudandi cus cus sum et et, adist volupta tecesti qui omnia dolorempore volest explabo rehenih iliquunda con et inctem repellam ut rem volloru mquosae.

Väliotsikko

Andis minvelit adisse volupta tiora temqui arum quodis pos eratem raepedi gnist, quo imationse doluptur, venimi, odist, omnim harcienim facimagni ommolor maxim labo. Da voluptat as simporp orepre sunt dis eostrum eos ne volorep elenihi ciundae strum, num remoluptatur sitatibusam quae nonsed quos maionse nimirus erferovit quideri orereium repro odis senis volorit quatur reptur?

Em et, comnim quam quuntis quodis re pa consequae pedi que pellacesti doloribusape voloremque iur?

Cum arume recabore atiunt experitibus dolupta dist atem es rero blabo. Et quamus et dolupt

Sisennys

Riippuva sisennys

Tämä tyyli vaatii hieman askartelua, jotta saataisi samannäköistä, kuin viereisen sivun "pizzalista".

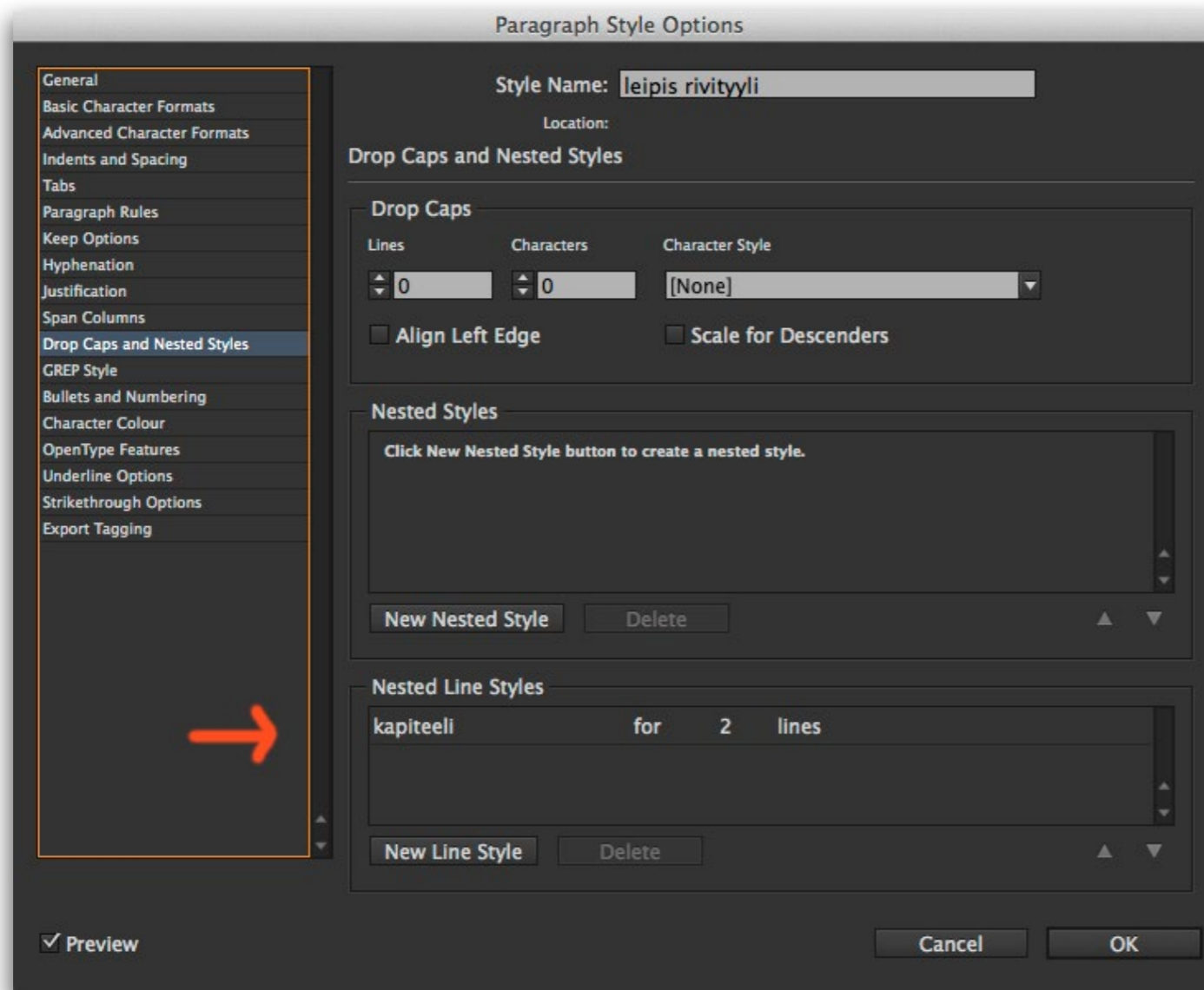
Aluksi tehdään merkkityyli otsikoille (*pitsojen nimet*), kirjaimeksi valittiin Arial Black **18** pt ja väriksi ruskea **80%**. Nimeksi annettiin **sisenne**.

Tämän jälkeen tehtiin kappaletyyli, **sisennys_nested**. **Drop Caps and Nested** -kohdassa laitettiin **Words**-kohtaan ponnahdusvalikosta **Tab Character**. Näin merkkityyli vaikuttaa niin kauan kunnes painetaan tabulaattoria. Sen jälkeen teksti jatkuu normaalina perustekstinä jälleen niin kauan, kunnes painetaan rivinvaihtoa.

Niinsanottu **riippuva sisennys** saatiin aikaan sopivilla mitoilla **Indent and Spacing** -kohdassa. (*alempi kuva*). Mittoja jouduttiin säätämään jälkeen päin pizzojen pisimmän nimen mukaan.

Myös **merkkityyliä** muokattiin listan valmistumisen jälkeen, koska pizzojen nimet näyttivät olevan optisesti liian ylhäällä viereiseen tekstiin verrattuna. **Advanced Character Formats** -kohdassa laitettiin **Baseline Shift**-ruutuun **-4** pt eli laskettiin peruslinjaa hieman. Nyt tekstit näyttävät paremmilta.

- Margherita** Pehmeäpohjainen pizza, joka on tarkoitus syödä sillai paljaaltaan ja seisaaltaan pikkurilli hie man pystyssä. Jos sattuu niin, että se ei olisi pystyssä, voisi joku luulla, että sitä ollaan rahvaanomaisia.
- Frutti di Mare** Tämä pizza on päällystetty kaikenlaisilla merenelävillä, mustekaloista aina syvänmeren krotteihin saakka. Lisäksi on käytetty runsaasti tulisia mausteita, että se maistuis edes joltain. Ja ettei huomaa, mitä kaikkea tuli suuhunsa laitettua.
- Quattro** Quattro on tehty italialaisen nimensä mukaisesti neljästä viljasta, neljästä täytteestä ja sen voi syödä neljään osaan taitettuna. Myös syöjät ovat monasti niisanotussa nelivetoasennossa varsinkin kapakoitten sulkemisajan jälkeen
- Jauhelihapizza** Jauhelihapizza valmistetaan vedestä, jauhoista ja jauhetusta lihasta. Jauhettu liha hankitaan tavallisesti sopimus-
teitse eli lähimarketit toimittavat viimeisen myyntipäivän jo aikoja sitten nähneet pakkaukset meille. Kyllä näyttää maistuvan, kun kunnolla paistaa ja maustaa tulisesti.
- Capricciosa** Kuuluisaksi tulleen Parman kinkkujen tähteet naamioidaan huolellisesti juustolla ja yleisesti käytössä olevalla pizzakastikkeella. Raaka-aineitten laadun pitäisi olla kunnossa, onhan ne peräisin EU:n uunituoreen elintarvikeviraston liepeiltä.
- Special Opera** Suurten tunteiden pizza. Kaikki oman aariansa luikauttaneet haluavat iltapalaksi kunnan evästä. Siinähän on tonni kalaa, kinkkua, salamia. Jotta ruodot eivät jäisi kurkkuun, tarvitaan huuhteluun ainakin tynnyri olutta. Sitähän varsinkin bassolaulajilta kuluu.
- Cacciatora** Cacciatora on enempi kasvispohjainen pizza. Paprikaa ja oliiveja on käytetty jos ei nyt runsaasti niin ainakin kohtalaisesti. Tosin mukaan on heitetty muutama salaminviipale ikäänkuin vegaanien härnäkseski. Vaikuttaa stimuloivasti ruuansulatukseen, syömisen jälkeen tulee pakottava tarve caccia.
- Tropicana** Tyypillinen tropiikin pizza, eihän siellä juuri muuta syödäkään. Siihen laitetaan kinkkua ja ananasta, ei tietenkään kerroksittain vaan vierekkäin ympäri pizzaa. Jo yksikin ananaspala tuo elävästi mieleen tropiikin, vihreän meren ja kutsuvasti heiluvat kaislahameet. Syöjän silmissä kaihoisa katse ja taskussa merisairautta ehkäisevät tabletit.
- Vegetariana** Kasvisravintoloiden suosituin pizza. Asiakkaat, nuo kuivannäköiset, pullonpohjasilmälaseja käyttävät, polkkatukaiset ja kaiken kieltävät ihmiset nauttivat hiljaisuuden vallitessa Vegetarianastansa. Ei kuulu reheviä naurunremakoita eikä messeviä kokkapuheita sinkoile siinä pöydässä, missä kaksi tai kolme vegaania istuu.

Rivityyli

Sisäkkäisissä tyylessä on työtä helpottava ominaisuus, **Rivityylit**. Siinä määritellään esimerkiksi yhdelle tai kahdelle riville kappaleen alkuun oma merkkityyli.

Viereisessä kuvassa on määritelty kaksi ensimmäistä riviä kapiteeliksi. Kapiteeli on tehty merkkityyleihin (*Character Styles*).

Tällä ominaisuudella voidaan korvata esimerkiksi perinteinen väliotsikointi tilan säästämiseksi.

Merkkityylit kappaletyylivalikosta

Merkkityylit voidaan valitsemisen lisäksi tehdä suoraan kappaletyyli-ikkunassa. Kun jollekin valinnalle määrätään merkkityyliä ja sopivaa ei ole, valitaan uusi merkkityyli (*New Character Style*) samasta valikosta. Merkkityyli-paletti aukeaa ja määrittäminen voidaan tehdä.

Säästyy aikaa ja työtä.

[RIVITYYLI ON JOISSAKIN TAPAUKSISSA KÄYTTÖKELPOINEN RATKAISU TEKSTIN JUOKSUTUKSESSA, KUN HALUTAAN ERILAISIA ULKONÄKÖRATKAISUJA TAI TARVITAAN TILANSÄÄSTÖÄ.](#) Tämän kappaleen ensimmäiset rivit on tehty tarkoituksella ”huomiota herättäväksi”.

Sopivasti muotoilemalla rivityyllillä voidaan korvata enemmän tilaa vievä väliotsikointi tai käyttää sitä muuten tehokkeinona.

GREP

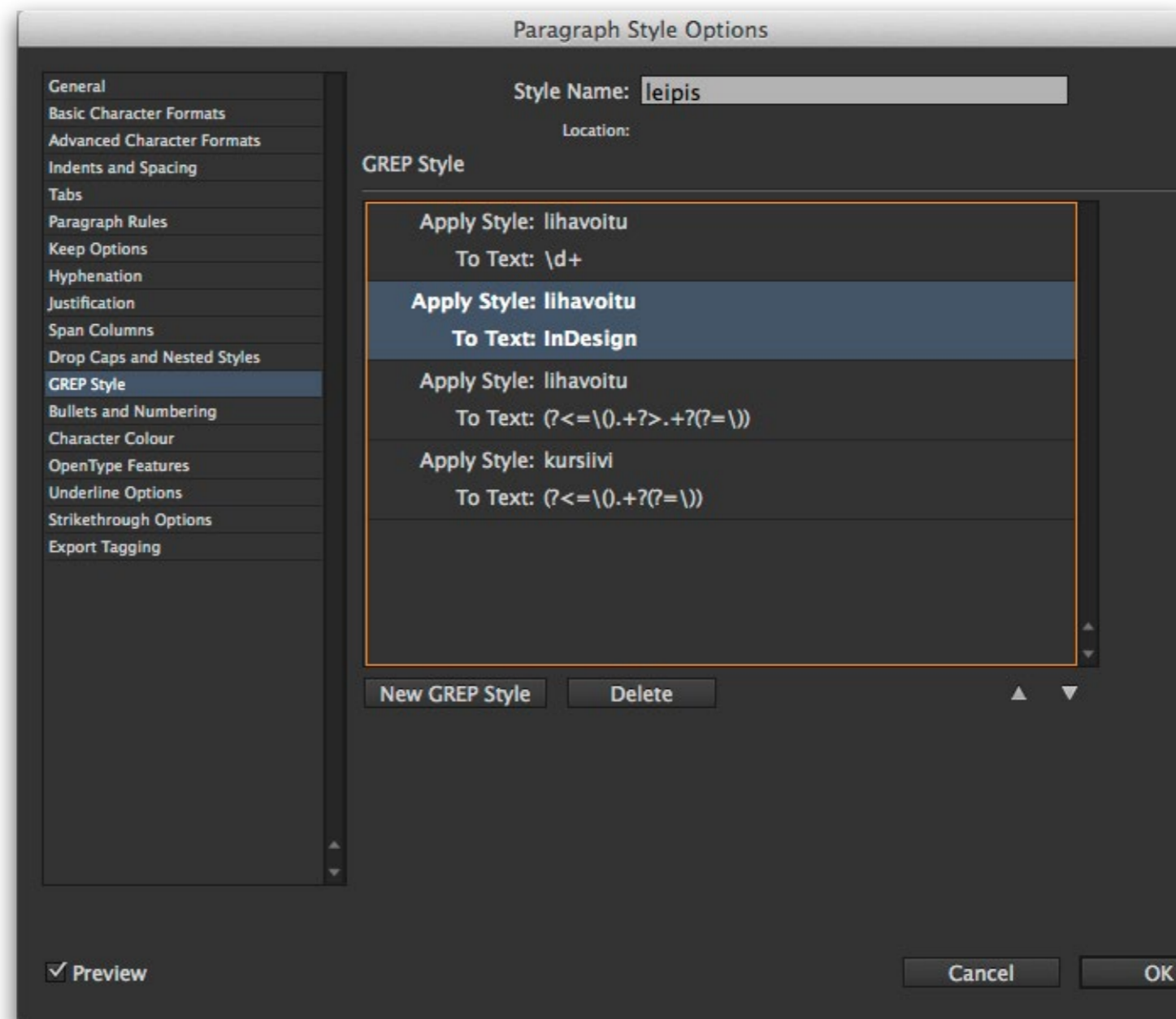
GREP-tyylin avulla voidaan muotoilla sanoja ja merkkejä kappaleen sisällä lähes rajattomasti. GREP on kuvioihin perustuva hakutekniikka, jota käytetään myös **Etsi/Korvaa** -toiminnossa.

Oletusarvona Uusi GREP-tyyli -valikossa on **\d+** -asetus, joka tarkoittaa ”mikä tahansa numero”.

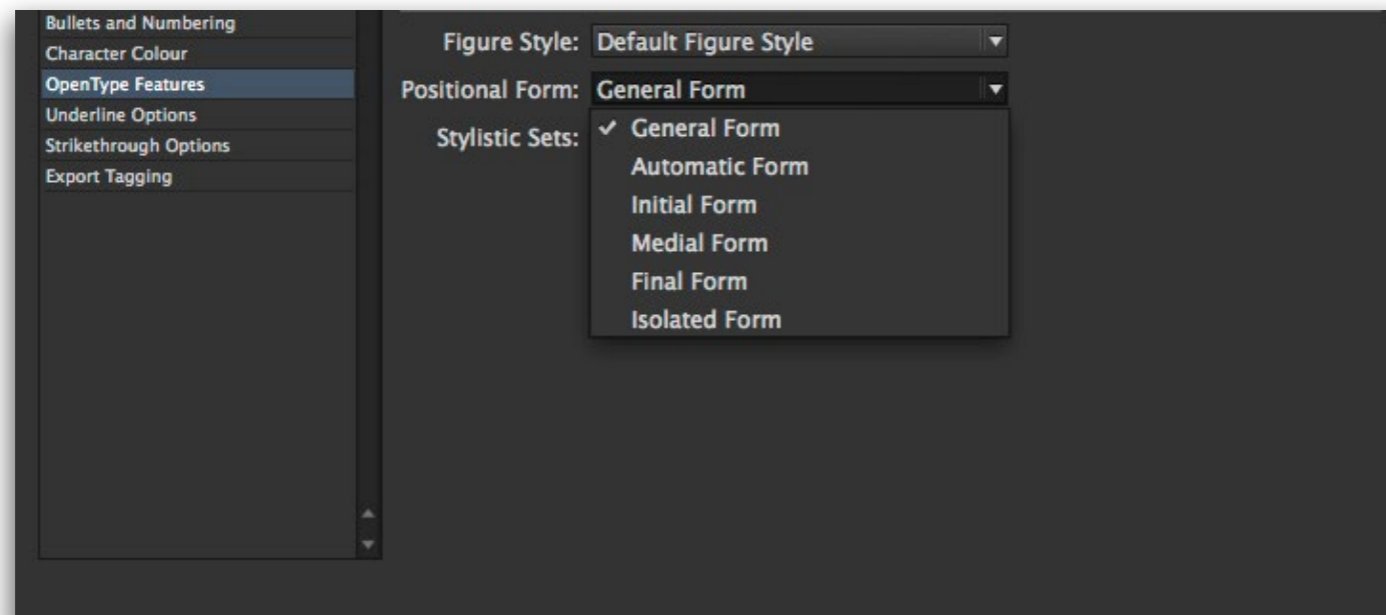
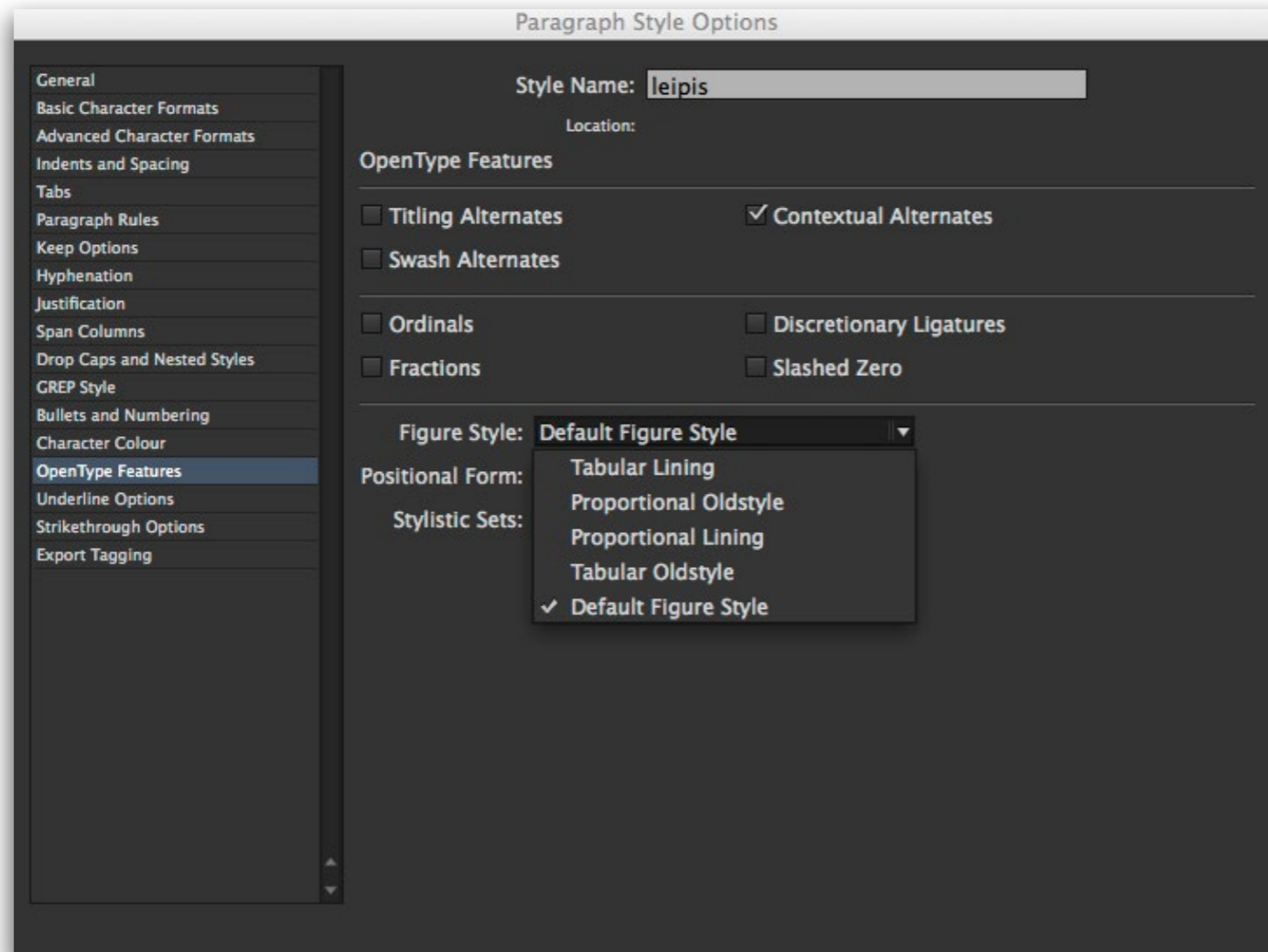
GREP-tyylejä voi olla samassa kappaleessa useampia ja niiden järjestystä voi muuttaa. Viereisen mallin mukaisia lausekkeita voidaan kasata erilaisilla käskyillä tyylimäärittelyn vieressä olevien ponnahdusvalikoiden alta.

Viereisessä esimerkissä on muotoiltu ensin kappaleen kaikki numerot komennolla: (**Apply Style: lihavoitu**>**To text: \d+**). Seuraavaksi suluissa oleva lause, joka (**sisältää > -merkin**) ja viimeisenä on tavallinen suluissa oleva (**lause tai sana**). GREP tyylejä on käytetty myös tämän ohjeen leipätekstissä.

GREP-tyylissä voidaan lausekkeen paikalle kirjoittaa jokin sana, esim tuotenimi ja määritellä sille sopiva merkkityyli.

GREP

OpenType

OpenType on fonttiformaatti, jonka Adobe ja Microsoft ovat kehittäneet korvaamaan vanhemmat TrueType ja Type 1- formaatit..

OpenType sisältää sekä TrueType-näyttöfontin että PostScript- tulostusfontin. Lisäksi on korjailtu molempien puutteita ja lisätty muutamia älykkäitä typografisia toimintoja.

OpenTypessä on on järjestelmäriippumattomuus ja laajennettu merkkimäärä. Aiemman **256** merkin sijasta fontti voi sisältää yli **65000** merkkiä. Yhdestä kirjaimesta voi olla useita variaatioita ja mukana on eurooppalaisten kielten erikoismerkkejä ja jopa kyrilliset kirjaimet.

OpenType ominaisuuksia voidaan lisätä mihin tahansa kappaletyyliin. Kaikki OpenType-fonttiin sisältyvät merkit saadaan esille **InDesignin** Glyph-paletista (*Window>Type & Tables>Glyphs*)

OpenType -lisävaihtoehdot

Kun käytät OpenType-kirjasinta, voit valita tiettyjä OpenType-ominaisuuksia muotoillessasi kappale- tai merkkityylejä.

Vaihtoehtoiset otsikkotyylit (*Titling Alternates*). Jos otsikoissa käytettävät isokirjaimiset merkit ovat käytävissä, ne otetaan käyttöön. Jos tekstissä on sekä isoja että pieniä kirjaimia, voi asetuksen valitseminen johtaa epätoivottuun tulokseen joitakin kirjasimia käytettäessä.

Kontekstivaihtoehdot (*Contextuel Alternates*). Jos kontekstiligatuureja ja yhdistelyvaihtoehtoja on käytävissä, ne otetaan käyttöön. Joissakin kirjoitusjär-

jestelmissä kirjasimiin sisältyy vaihtoehtoisia merkkejä, joita käyttämällä kirjaimet liittyvät toisiinsa tyylikkäästi. Esimerkiksi kirjainpari "bl" sanassa "blini" voidaan yhdistää niin, että se vaikuttaa enemmän käsialalta. Tämä on oletusasetus.

Koristekirjain (Swash Alternates). Jos tavallisia tai tilannekohtaisia koristekirjaimia on käytettävissä, niissä voi olla vaihtoehtoisia isoja kirjaimia ja erilaisia sanan loppuja.

Järjestysluku (Ordinars) Jos englanninkieliset järjestysluvut ovat käytettävissä, ohjelma muotoilee ne yläindekseiksi (*1st ja 2nd*). Myös espanjankielisissä järjestysluvuissa a ja o muotoillaan yläindekseiksi: *segunda (2^a) ja segundo (2°)*.

Harkinnanvaraiset ligatuurit (Discretionary Ligatures) Jos harkinnanvaraisia ligatuureja on käytettävissä, tämän asetuksen valitseminen sallii niiden käyttämisen.

Murtoluvut (Fractions) Jos murtoluvut ovat käytettävissä, ohjelma muuntaa vinoviivoilla erotetut numerot (*kuten ½*) murtolukumerkeiksi.

Lävistetty nolla (Slashed Zero). Kun asetus on valittu, numero 0 näkyy muodossa, jossa kehän halkaisee vino viiva. Tietyissä kirjasintyypeissä (*etenkin tiivistetyissä*) voi olla vaikea erottaa toisistaan numero 0 ja iso kirjain O.

Kuviotyyli (Figure Style) -valikko:

Taulukon viivat (Tabular Lining) Täyskorkuisissa numeroissa käytetään samoja leveyksiä. Tätä asetusta suositellaan tilanteisiin, joissa

numeroiden pitää olla samassa kohdassa kaikilla riveillä, kuten taulukoissa.

Suhteutettu vanha tyyli (Proportional Oldstyle). Käyttöön otetaan vaihtelevan levyiset ja vaihtelevan korkuiset numerot. Tätä asetusta suositellaan ulkoasultaan klassisiin, hienostuneisiin teksteihin, joissa ei käytetä versaalia.

Suhteutetut viivat (Proportional Lining). Käyttöön otetaan vaihtelevan levyiset, täysikorkuiset numerot. Tätä asetusta suositellaan versaaliteksteihin.

Taulukon vanha tyyli (Tabular Oldstyle). Käyttöön otetaan vaihtelevan korkuiset, kiinteälevyiset numerot. Tätä asetusta suositellaan, kun halutaan vanhan tyylin numeroiden klassinen ulkoasu, mutta numerot on kuitenkin tasattava sarakkeissa, kuten vuosikertomuksissa.

Luvun oletustyyli (Default Figure Style). Numerokuvioissa käytetään nykyisen kirjasimen oletuslukutyylä.

Sijaintimuodot (Positional Forms) -valikko. Joissakin kursivituyleissa ja arabian kaltaisissa kielissä merkin ulkoasu vaihtelee sen mukaan, missä kohtaa sanaa se on. Merkin muoto voi muuttua sen ollessa sanan alussa, keskellä tai lopussa tai sen esiintyessä yksinään (*erillään*). Valitse merkki ja muotoile se oikein valitsemalla Sijaintimuodot-asetus.

Yleinen muoto (General Form) -asetus lisää tavallisen merkin.

Automaattinen muoto (Automatic Form) -asetus lisää merkin muodossa, joka perustuu

sen sijaintiin sanassa, tai muodossa, jossa se esiintyy erillään.

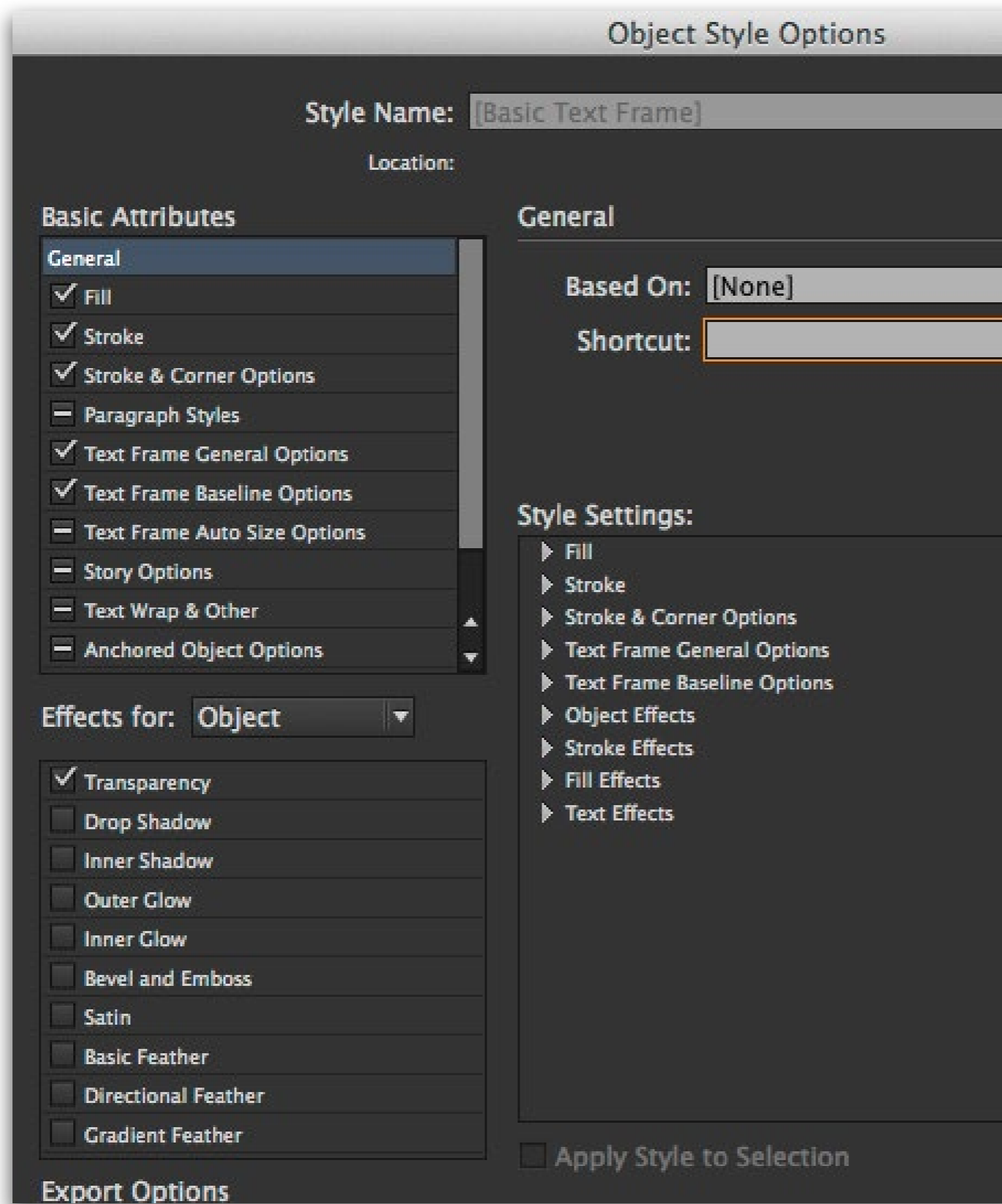
Tyyliryhmät (Stylistic Set). Joissakin OpenType-fonteissa on vaihtoehtoisia kuvioryhmiä. Tyyliryhmä on ryhmä vaihtoehtoisia kuvioita, joita voidaan lisätä merkeittain tai useita samanaikaisesti tekstialueeseen. Jos valitset eri tyyliryhmän, joukossa määritetyt kuvioita käytetään kirjasimen oletuskuvioiden sijaan. Jos tyyliryhmän kuviomerkkiä käytetään toisen OpenType-asetuksen kanssa, yksittäisen asetuksen kuvio korvaa merkitön kuvion. Voit tarkastella jokaisen tyyliryhmän kuvioita Kuvio-välilehdessä.

Huom! Allaolevia OpenType- ominaisuuksia löytyy Character-paletin lisäominaisuusvalikosta.

Kaikki kapiteeleilla (All Small Caps). Jos kirjasimissa on aidot kapiteelit, tämän asetuksen valitseminen muuttaa kaikki merkit kapiteeleiksi.

Yläindeksi/ylä ja alaindeksi/ala (Superscript ja Subscript) Joissakin OpenType-kirjasimissa on nostettuja tai laskettuja kuvioita, joiden koko on mukautettu ympäröiviin merkkeihin. Jos OpenType-kirjasin ei sisällä näitä ei-vakioisissa murtoluvuissa käytettäviä kuvioita, voit käyttää osoittaja- ja nimittäjämääritteitä.

Osoittaja ja nimittäjä (Numerator ja Denominator). Jotkin OpenType-kirjasimet muuntavat murtolukukuvioiksi vain perusmurtolukuja (*esimerkiksi ½ ja ¼*), mutta eivät ei-vakioisia murtolukuja (*esimerkiksi 4/13 tai 99/100*). Käytä ei-vakioisissa murtoluvuissa osoittaja- ja nimittäjämääritteitä.

Objektityylit

InDesign sisältää verrattoman ominaisuuden, **Object Styles**.

Nimensä mukaisesti erilaisten objektiivien ominaisuudet voidaan tallentaa tyyleiksi. Objektityylit auttavat pitämään taiton yhtenäisenä ja nopeuttavat työskentelyä.

Uusi objektityyli

Uusi objektityyli luodaan napsauttamalla uusi-symbolia paletin alareunassa tai valitsemalla Uusi tyyli paletin valikosta. Huomaa, että paletti on aktiivinen, kun valitset kehyksen nuolintyökalulla. Tekstityökalu ei aktivoi palettia.

Viereisessä kuvassa on **Basic Text Frame** eli oletustekstikehys. Siinä on rastittuna oletuksena myös kehyksen ominaisuudet, ne rastit voi poistaa, jos ei tarvitse niitä.

Text Frame General Options ja - Baseline Options sisältävät samat säädöt kuin **Object**- valikon **Text Frame Options**- paletti.

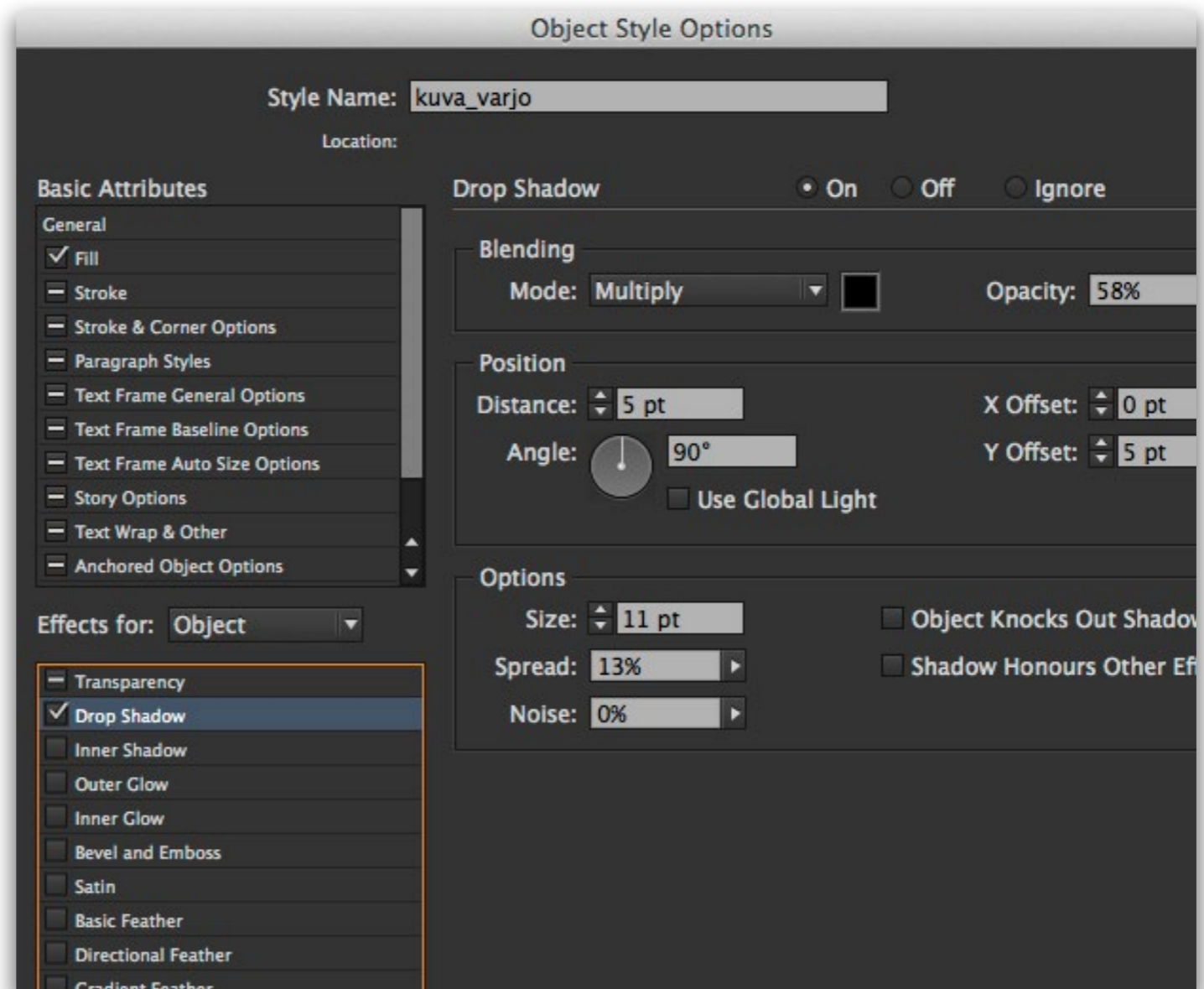
Kohtaan **Paragraph Styles** voidaan sisällyttää jokin valmiiksi luotu Kappaletyyli, esim **leipis** tai **otsikko**. Kun tällaiseen laatikkoon juoksuttaa tekstin, se muuttuu automaattisesti tässä kohdassa määritellyn tyylin mukaiseksi. Tai kun tekstilaatikko, jossa tekstiä on, aktivoidaan ja napsautetaan asianomaista tyyliä Object Styles- paletissa, koko teksti muuttuu Kappaletyylin mukaiseksi.

Grafiikkakehys

Grafiikkatyyli luodaan **Object Style Options** -paletissa samalla tavoin kuin edellinenkin, mutta Viereisessä kuvassa näkyy tässä julkaisussa käytetty kuvalaatikko ja sen säädöt. Valittuna on vain **Drop Shadow** -kohta. Siinä tehdään halutut säädöt ja hyväksytään Ok-painikkeella.

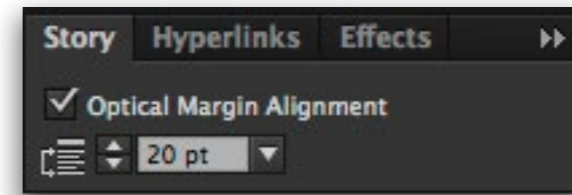
Toinen tapa on se, että tehdään eri työkaluilla kehys mieleiseksi. Aktivoidaan kehys ja napsautetaan uusi tyyli -kuvaketta ja annetaan tyylille kuvaava nimi. Samalla voidaan poistaa tarpeettomat rastit ja / tai säädetään tarvittaessa lisää.

Kaikki tyylit voidaan luoda niin, että tehdään asi-anomaisilla työkaluilla mieleinen teksti tai objekti, aktivoidaan se ja napsautetaan uusi tyyli- kuvaketta.

”Jukolan talo”, eteläisessä Hämeessä, seisoo erään mäen pohjaisella rinteellä, liki Toukolan kylää. Sen läheisin ympäristö on kivinen tanner, mutta alempana alkaa pellot, joissa, ennenkuin talo oli häviöön mennyt, aaltoili teräinen vilja. Peltojen alla on niittu, apilaäyräinen, halkileikkaama monipolvisen ojan; ja runsaasti antoi se heiniä, ennenkuin joutui laitumeksi kylän karjalle. Muutoin on talolla avaria metsiä, soita

”Jukolan talo”, eteläisessä Hämeessä, seisoo erään mäen pohjaisella rinteellä, liki Toukolan kylää. Sen läheisin ympäristö on kivinen tanner, mutta alempana alkaa pellot, joissa, ennenkuin talo oli häviöön mennyt, aaltoili teräinen vilja. Peltojen alla on niittu, apilaäyräinen, halkileikkaama monipolvisen ojan; ja runsaasti antoi se heiniä, ennenkuin joutui laitumeksi kylän karjalle. Muutoin on talolla avaria metsiä, soita ja erä-maita, jotka, tämän tilustan ensimmäisen perustajan oivallisen toiminnan kautta,

Viimeistely

Joskus on tarvetta viimeistellä palstat niin, että lainausmerkit, tavuviivat ja muut merkit eivät tee aukkoja.

Type/Story -valikoista voidaan ottaa ylläoleva paletti. Kun haluttu palsta on aktiivinen, laitetaan rasti kohtaan **”Optical Margin Alignment.”** Sen jälkeen säädetään pistekoko sopivaksi. Sopivan voi kokeilla, yleensä käytetään samaa kuin tekstin pistekoko.

Tätä ominaisuutta ei voi sisällyttää suoraan kappaletyyleihin, vaan se on aina tekstilaatikkokohtainen.

Jos tehdään **objektityyli**, siihen tämä ominaisuus voidaan liittää kohdassa **Story Options**.

Viereisistä kappaleista ylimmäiseen on laitettu Optical Margin Alignment, lainausmerkit ja tavuviivat menevät palstalinjan yli ja ladonta on tasaisempi kuin alemmassa laatikossa.

Taulukkotyyli

InDesignin taulukko-ominaisuus on osa tekstityökalua. Taulukon tekeminen aloitetaan valitsemalla tekstityökalu ja vetämällä sillä kehiksen. Sen jälkeen Table-valikosta napsautetaan Insert Table...

Laitetaan avautuvaan paneeliin rivi- ja sarakemäärät ja painetaan ok. Tyhjää taulukkoa voi ruveta täyttämään joko kirjoittamalla tai copy/paste- toiminnalla.

InDesigniin voi tuoda valmiita Excel- taulukoita tai sarkaineroteltuja tekstitiedostoja.

Solutyyli ja Taulukkotyyli

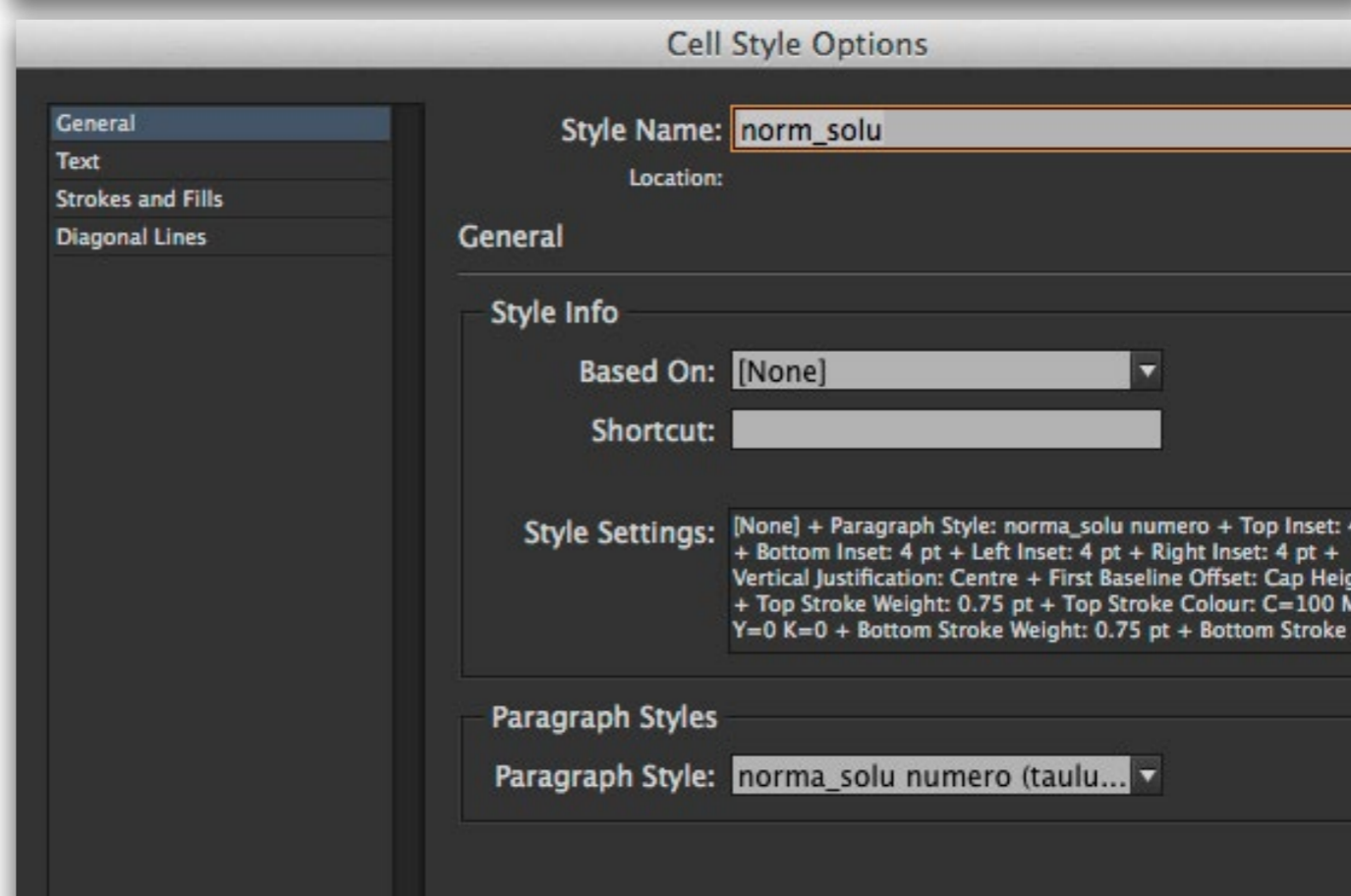
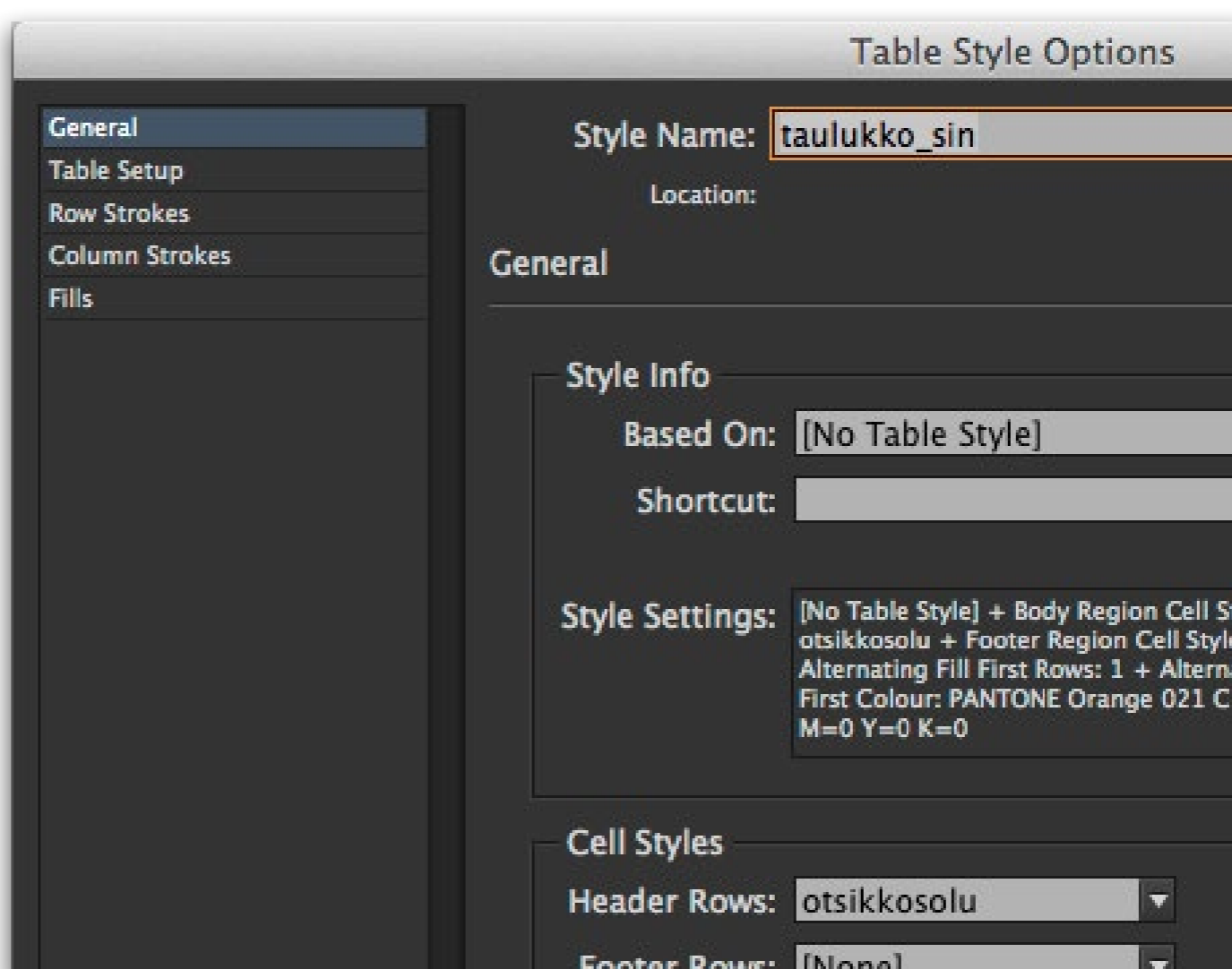
Taulukon tyylien tekemisen voi aloittaa tekemällä **Kappaletyylit (Paragraph Styles)** sekä tavallisia soluja varten että otsikkoa varten.

Tee **solutyyli (Cell Styles- paneeli)**, nimeä se esim otsikkosolu ja toinen, vaikkapa norm_solu. Tee haluamasi tehosteet, väri, viiva ja liitä kappaletyyli. Solulle ei tarvitse välttämättä laittaa viivaa jos viivoja tehdään taulukkotyyliissä.

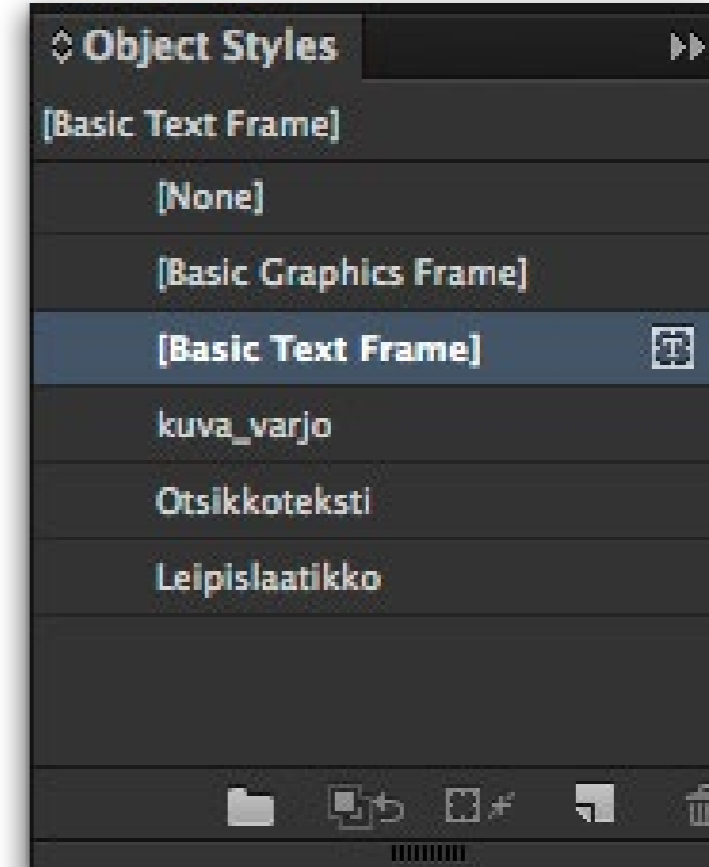
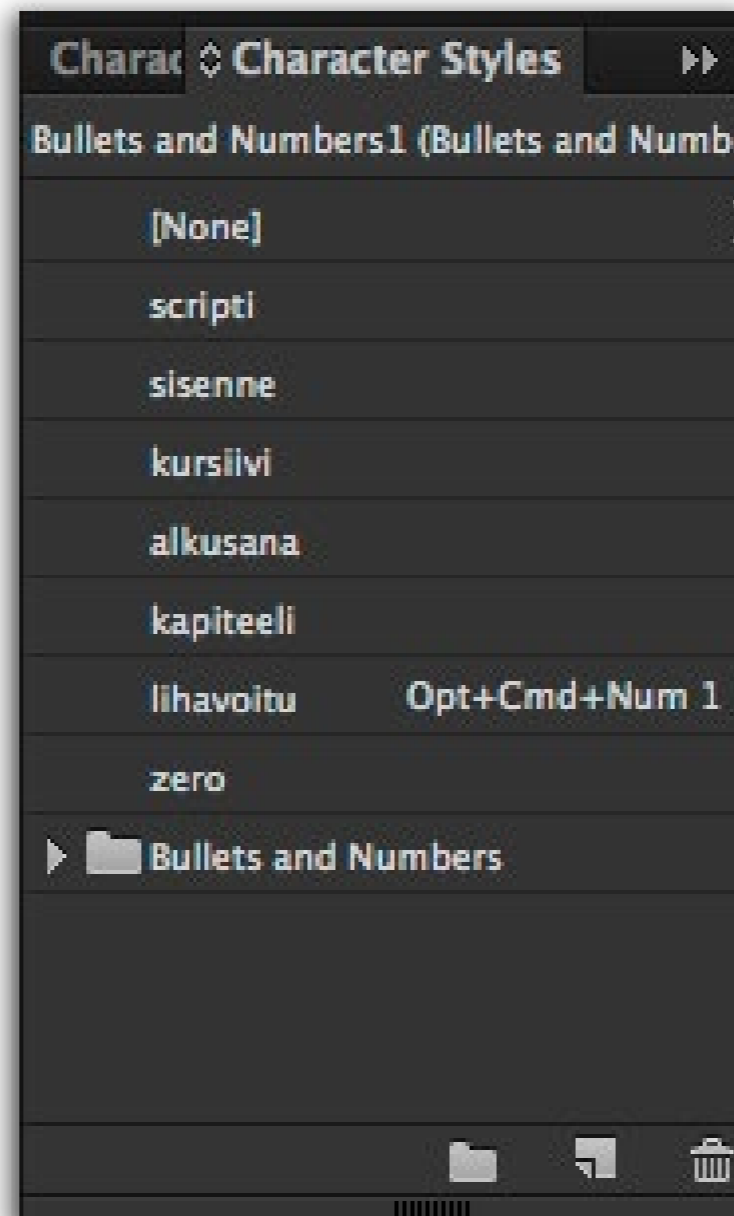
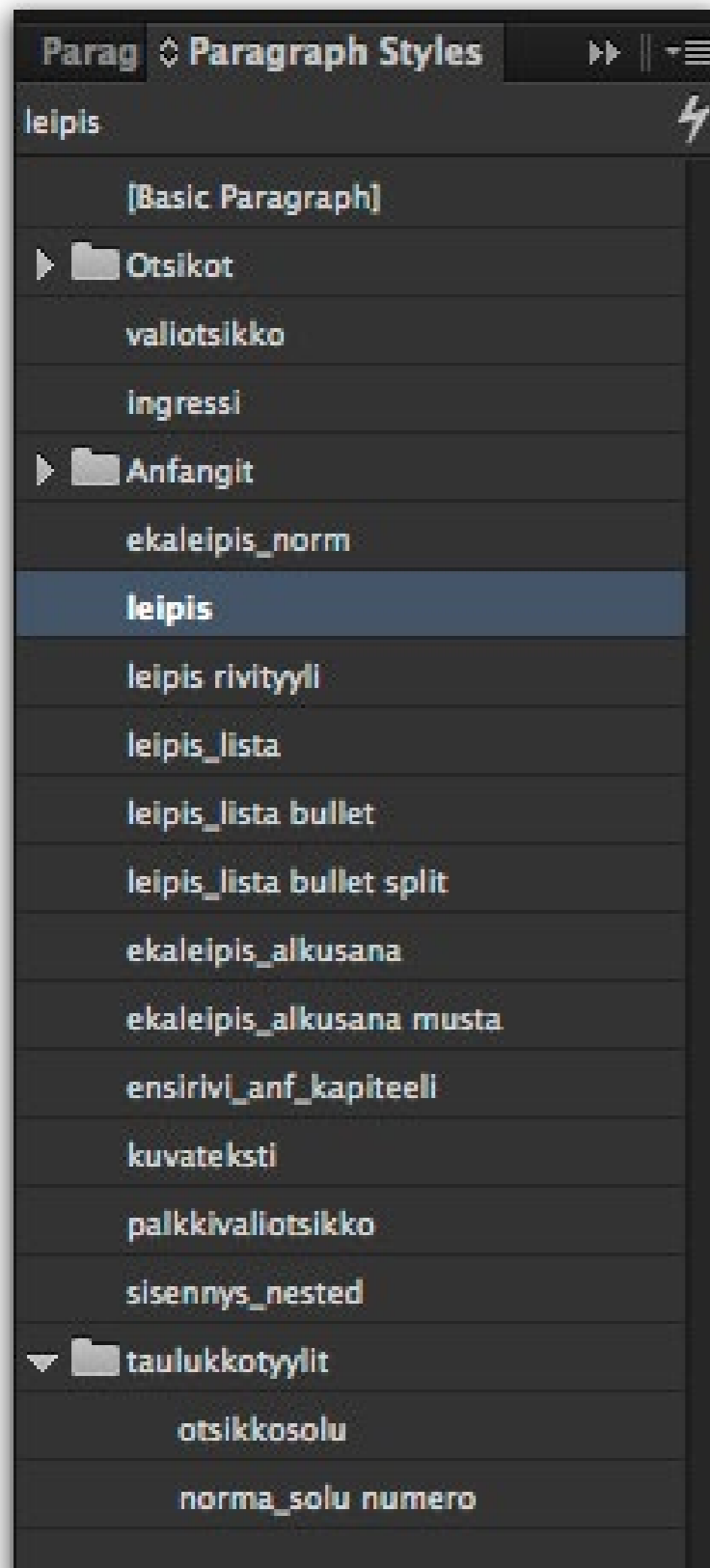
Tee seuraavaksi **taulukkotyyli (Table>Styles)** ja sisällytä siihen solutyyliä ja muokkaa rivejä ja viivoja. Ylärivissä solut voidaan yhdistää (**Table> Merge Cells...**) ja konvertoida Header -riviksi (**Table> Convert Row> To Header...**)

Valikoista Table/ Cell Option... ja Table/ Table Options... voidaan muotoilla taulukko mieleiseksi ja kun taulukko jää aktiiviseksi, napsautetaan Uusi taulukkotyyli -painiketta Table Styles- paneelissa.

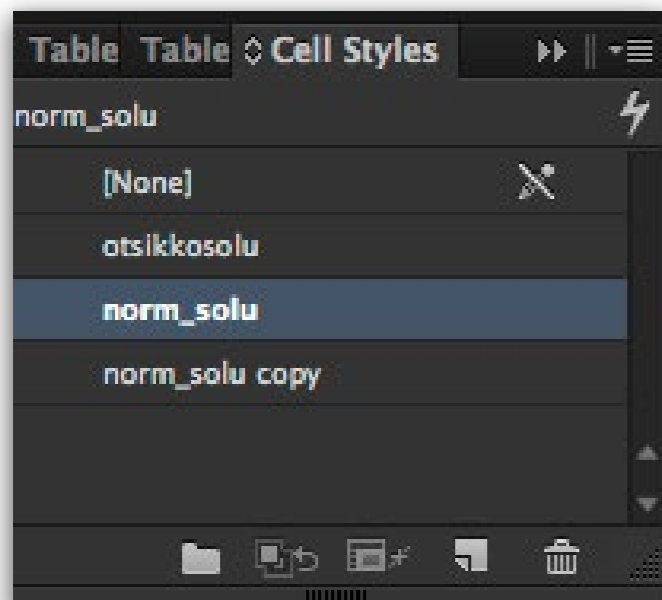
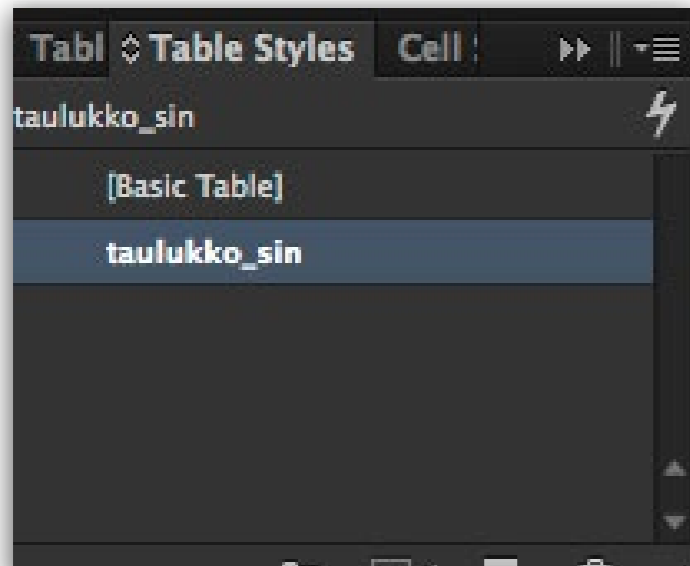
Otsikko eli header			
	345,34	234,33	155,20
	33,78	345,23	2 345,90
	34,23	34,20	33,44

Tämän julkaisun tyylit

Tämän julkaisun tyylit

InDesign CC

kappale-,
kirjain-, objekti-
ja taulukkotyyliohjeita